

*Hanc Historiam à se scriptam, postmodum summus Pontifex existens,
afflictim doluit, & in Epistola si bene memini 409. datus peni-
tentia, avertit lamentatur.*

Eneae Silvij poete Benēsis
de duobus amantibus Euriālo et
Lucretia opusculū ad Maria-
num Sotinū feliciter
Incipit. Prefacō

Magnifico et generoso mi-
liti. dño Gaspari Slick
dño noui castri cesareo
Cancellario. ac tēnaz Egee aubi-
riq; Capitaneo. dño suo pāpūo
Eneas Silvij poeta impialiq;
secretarius S. p. dicit. et se red-
dit cōmēdatū Marianus Benē-
sis oterranus meus Vir tū mi-
tis ingenij tum lāz multaz cu-
ius adhuc hīc; visurus ne sim
hereo: duos amātes sibi vt de-
scribere rogatū me hīs diebo fe-
cit Nec ēferre dixit rē vīā age-
rem. an more poetico fingerem
Scis qui vir sit Mirabē si tibi
expēdā. Nichil ei pter formā
natura inuidit Domōcio est na-
sci ex mea faīlia debuit. cui par-
uor hoīm est cognomē Vir est
eloqns. iuris vtriusq; cōsultus
Histoias omnes nouit. poetrie
peritus est Carmen facit et lati-
num et tūscum Philosophie tā-
scius q̄ plato Geometer quasi
Boetius Innumeris q̄h Ma-
crobio similis Nullū instrumē-
tum ignorat muscā. Agricultu-
ram quasi vgilus nouit Nich-
il ciuile ignotū viro. dum iuue-
nili adhuc stabāt in corpore vi-
res Alter eutellus. luctādi ma-
gister Non cursu. non salu. nō

cestu ptefāt supari Precioſo
ra sut interdū parui corporis va-
scula. vt gēme lapilli q; tēstāt
Nec ab re fuerit qd de te Ti-
deo scribit Stacius: in hunc re-
fert. Maior in epiguo regna
bat corpore virtus. diū formam
huic homi et immortalitatē si de-
dissentis etiā erat deus. Sed
nemo sortitus est omia int mō-
tales. Nullum adhuc nouū tū
pauca q̄ huic defuerāt Quid
q̄ minutissima etiam didicit.
Quasi alter. Appelles. sic pin-
git. Nichil cōmēdatus est nich-
il lucidius: q̄ sua manu scripti
codices. Sulpit vt Drapite
les. nec medicine ignarus est
Abde virtutes morales. que ali-
os regūt dūatq; . Noui meis
diebo plerosq; studiis lāz de-
ditis disciplinis qui admodū
habūdabāt sed hī nichil ciuili-
tatis habebāt. nec republiā
nec domesticā regē noīāt. Sū-
puit. Paglarensis. et furti vil-
liā accusauit. qui suam fecam
ri. porcellos. vnu dū tapat emp-
am pullū retulerat Samicius
mediolanensis grauid; se puta-
uit. diuq; partū vritus est. q̄a
se vxor ascēdit. Vñ tamē iuris
maxim lumē habiti sūt In ali-
is vero vel fastū vel auariciā in-
uenies hic plibetialis est. Ol eo
na semp ei dēmus est honestis
hospitibus. nulli abuersus est
pupillos tuetur egros Cōsulat

paupibz subuenit. in duas in
uat nulli indigenti deest. vul
tus eius quasi sociatus semp
est idē. In adūis fortē aīm prē
bet. nulla fortuna inflat. vici
as non vt exerceat. sed vt cau
at q̄s libet nouit. Cuius dilec
tus est. peregrinis amatus. Nul
li odiosus. nulli grauis. At ho
mo tantaz vītū. aut nunc rem
leuiusculā erigat haud scio. Id
scio. nichil michi illi negat fas
esse. Cum nāq; dū semis essem
vniū dilexi. Nec diminutus ē
amor. q̄uis sepatus sit. Is q; cū
esset ceteris nature dētibz p̄di
tus. tū hac maxie pollebat. vt
nullius erga se sterile esse amo
rē fineret. Duius ergo rogatus
nō sensui r̄spuēdos. scripsi q; du
oz amantū casus. nec finis
acta semis ē dū figulmūdus. Im
pator illic degeret. Tu etiā ade
ras. Et si verū hīs auribz audi
ui. opaz amori dēdisti. Cuius
venis ē aūt. qui te noīat. vehe
mētq; affect. q; nemo te gal
lior fuerit. Nichil ibi amatorie
gestū te mīciū putāt. Ideo hī
storiā hanc vt legas p̄cor. an
vera scripsit videas. Nec remi
nisci te pudeat. si qd hīnōi non
nūq; eueneit. tibi hō em fucās
Qui nūq; sensit amoris. ignes
aut lapis est ā bestia. Ille nam
q; vel p deoz medullas. non la
tet igneam familiam. Vale

Aneas filius p̄eta Imp

ialisq; secretarius. S. p. dicit
Mariano 3c hīno vtriusq; in
ris interpreti. et cūi suo hē
p̄tis haud conuenientem etati
mee. tue vero et aduersam et re
pugnantem. Quid enim est
quod vel me iam p̄ne quadra
genariū scribē. vel te q̄inquage
nariū de amore duemat audire
Iuuenes aīos res ista delectat
et tenera corda depascit. Senes
em tam ydonei sūt amoris audi
tores. q̄ prudēcie iuuenes. Nec
quicq; est senectute deformius
que venerē affectat sine viribz
Inuenies tū et aliquos senes
amātes. amatores vero nullum
Nam et matronis et puellis ē
despectū semiū. Nullius amore
tenet mulier. nisi quem videit
etate florentē. Si qd aliter au
dis. d. x. p. subest. Ego vero ag
nosco amatorium scriptū michi
non cōuenire. q̄ iā meridiē p̄ter
gressus. in vespū feror. Sed nō
minus me scribē q̄ te p̄scere de
de. Ego tibi de beo moerigerus
esse. tu vide quid p̄stules. Nā
quanto es natu maturior. tan
to equius est parere amicicie le
gibz. Quas si tua iusticia non
veretur mandando infringere
nec stulticia mea timebit t̄as
gredi obediēdo. Tua in me tot
sunt beneficia. nichil negare p̄
ticionum tuarū queam. etiam
si admirū sit aliquid turpitu
dinis. patebo igit p̄ticioni tue

iam decies multiplicatē nec am-
plius negabo q̄ tanto conuicio
postulas. **N**on tū vt ipse fla-
gitas. fictor ero. nec poete vte-
mur tuba. dum licet vera refer-
re. Quis em̄ tā neḡ est vt mē-
tiri velit cum se vero potest tueri.
Quia tu sepe amator fuisti nec
ad huc igne cares. Vis tibi vt
duorū amantū hystoriam tex-
am. Neq̄cia est que te nō finit
esse senem. Ego moxigerus cu-
piditati tue et hāc inguinis egrī-
tudinē prurire faciam. Nec sin-
gam quādo tanta est copia veri.
Quid em̄ est toto terrarū orbe
amore communius. Que ciuitas
q̄d opidulū que familia vacat
exēplis. Quis tricesimū nac-
tus annū amoris causa nullum
pegit facinus. Ego de me facio
dictūā quem amor in mille p-
icula misit. **A**go superis gracias
q̄ struccas insidias milies fu-
gi felicior astro marce quē vul-
canus cū venē iacentē ferro il-
laqueauit reticulo decidendum
q̄ dijs cētis ostendit h̄ alienos
q̄ meos amores attingam ne-
dum vetusti cinēs ignis euoluo
scintillam ad huc viuente repe-
riam. **R**eferta aut̄ mirū amorem
peneq̄ incredibile q̄ duo ama-
res ne dicam amētes inuicem
exarsere. **N**ec vetustis nec obli-
tatis vtar exemplis h̄ nūc tēpo-
ris adentes faces exponā. **N**ec
trojanos n̄ babilonos h̄ nūc

urbis amores audies q̄uis ex
amantibus alter sub arce na-
tus fuerit celo forsitan et hinc
fugē aliq̄d utilitatis licebit. **N**ā
cū puella que in argumentum
venit amatore p̄dito inter plo-
randum mestam et indignāte-
re palauerit aīa; alter vero post
hac nūq̄ vere leticie particeps
fuerit cōmūcio quedā iuueni-
bus erit h̄is vt abstineāt iur-
gis. **A**udiāt igitur adolescen-
tule et hoc ex te casu videant
ne post amores iuuenū se eant
p̄ditū. **I**nstruit hec hystoria iu-
uenes ne milicie se attingant
amoris que plus fellis habz q̄
mellis. **S**ed omīssa lascīvia q̄
hoīes reddit insanos v̄tutis in-
cumbant studijs que possessor
re suū gl̄ia beare pōt. **I**n amo-
re autē quot lateant mala. h̄
quis aliūde nescit. hinc poterit
scire. **T**u vale et hystorie quā
me cogis scribē attētus audi-

Urbem senas cor esto
vñ tibi etān origo est
intēti. **S**igismūdo **C**e-
sari. quot honores impēsi fue-
rūt iā ubiq̄ vulgatū ē. **P**alaci-
ū illi apud sacellū sancte mātē
sup̄ viā q̄ ad tophoz ducit por-
tā strictā: paratū fuit. **H**uc post
q̄ cērimonie pacte sunt cum v-
niss. **S**igismūdus quorū maris-
tatas obuiā habuit nobilitate
forma etate ornatuq̄; pes non
mōles h̄ deas quisq̄; putauit

Si tres duntaxat fuissent
ille videri poterant: quas refe-
runt paridem per quietem vi-
disse. **E**rat Sigismundus licet
grandeus in libidinem pro-
nus. matronarum alloquens ad
modum oblectabatur et femi-
neis blandimentis gaudebat
nec suavius illi quicquam fuit: illu-
strium aspectu mulierum. **U**t
ergo has vidit dissimiles equo
inter manus earum exceptus
est. et ad comites versus. ait.
Similes ne unquam hiis feminas
vidistis. **E**go dubius sum. an
facies humane sint. angelici
pulsus sunt celestes certe. **I**ll
le oculos humi deicientes ut ve-
riandiores sunt. sic pulchro-
res redduntur. **S**parsio namque
inter genas rubore. tales da-
bant oculos. quales indi-
cum ebur ostro violatum. aut
quales reddunt alba immixta
purpureis rosis lilia. **P**reci-
puo tamen inter eas nitore lu-
crecia fulsit. adolescentula non-
dum annos viginti nacta. in
familia camillorum predestinata
viro menelao nupta. **I**ndigno
tamen cum tamen deus domi serviret.
sed digno. quem vxor deciperet. et
sicut nos dicimus. cornutum quasi
ceruum redderet. **S**tatura mu-
lieris eminentior reliquis. **C**o-
me illi copiose. et aureis lamis
similes. **Q**uas non more virginum
retrofulas misetatur. sed auro ge-

misque incluseat frons alta. spa-
ciumque decetis. nulla intersecta ru-
ga. **S**upercilia in arcum celsa. pilis
paucis nigrisque subito intus allo-
disiuncta. **N**asus tanto nitore splen-
dentes: ut in solis modo respicien-
tium intuitus eboraretur. **H**is illa
et occidere quos voluit poterat. et
mortuos cum libuisset. in vitam resu-
mere. **N**asus in filum directus. ro-
seas genas equi mensura discrimi-
nabat. **N**ichil hiis gemis
amabilius. nichil oblectabilius
visu. **Q**ue cum mulier transiret. prout
utrumque discerneret foueam. **N**emo
has vidit qui non cuperet osculari.
Dos prout decetque. labra corallini
coloris. ad morsum aptissima. de-
tes prout et in ordinem positi
ex cristallo videbantur. per quos ter-
mula lingua discurrens. non ser-
monem sed armoniam suavissimam
mouebat. **Q**uid dicam menti spe-
ciem aut gule candorem. **N**ichil
illo in corpore non laudabile.
interioris forme iudicium faci-
ente exteriori. **N**emo hanc asper-
xit. qui viro non inuideret. **E**rat
insuper in eius ore multe facies.
Sermio is fuit. qualem rumor
est graccoz matrem habuisse cor-
neliam siue hortensii filiam. **N**ec
suavis aliquid eius oratione
nec modestius fuit. non ut ple-
reque tristi facie honestate ostende-
bat sed alacri vultu modesti-
am. non timida non audax.
sed tempus verecundie metu

virile aīn sub feīneo cors gere
bat. Vestes illi mltiplices erāt
nō monilia nō fibule nō baltei
non armille deerāt sed imacula
capitis mirifica. multi vñones
adamantesq; tūc m digitis tū
m serō fuit. non hekna pulcri/
orem fuisse crediderū. quo die
paride m oīuio menelaus ex/
cepit. Nec cōnacōrem andro/
machē cū sacris hectoris micā
ata est nupcijs. Int has et ka
therina peruchia fuit que pau
lo post diem functa cesarem m
funerib; habuit. qui et gnātū
eius milicia aī sepulchrū dona
uit qūis infante. Vñus quo/
q; mirabilis forme deus eluce
bat inferior tamē lucrecia erat.
Omnis de lucrecia sermo audi
ebat. hanc cesar hanc ceteri cū
mēdabant intuebantq; Quo/
cūq; illa vtebat eo et oculi seq
bant astanciū. Vñus tamē int
illos plus equo m illam fereba
tur. Eurialus frāco quē nec for
ma nē diuicie amorē edebant
mepū duoz et triginta annoz
erat. Non eminetis stature s; le
te grateq; habitudis. Illustis
oculis malis ad grāz tūescen/
tib; ceteris mēbris non sī qua
dam maiestate decoris stature
correspondētib; feliq; curiales
ppter longiquam miliciaz om/
nes auro epaissi erāt. Dic quia
et domi habundabat et ppter
amiciciam cesaris magis mira

recipiebat. Indies cenacōe cō/
spectib; hoīm reddebat longū
famulorū cōdmē pone ducebat.
Cū equitales illi erant qles m
fabulis est ad troyā remisse mē
nomis. Nichil huic ad excitā/
dum illū blandū animi talorez
quē amorē vocant pret oīū de
erat. Sed vicit iuuetā et lūpus
cū leta fortune bona quib; ille
nutrit nec potēs. Eurialus sui
vt lucreciam vidit ardere puct
lam cepit. herensq; vulnū mī
latis vidisse putauit. Nec m/
pune dilexit. Mira res. Multā
egregia forma iuuenes s; vñū
hūc lucrecia ples honesti corpo
ris mulieres. s; hanc vñam Eu
rialus sibi delegit. Nō tū hac
ipā die vel m se flāmaz lucrecia
cognouit. Euriale vel ille lucre
cie Amare se frustra vterq; pu/
tauit. Vt igit cōrimonijs sa/
cro cesaris capiti pactis modus
fuit et illa domum reūsa m Eu
rialū tota. m lucreciam totis
Eurialus ferebat. Quis nunc
tisbes et pami fabulam demire?
Inē q; noticiam pmosq; gra/
bus vicinia fecit quippe domos
habuere cōtiguas. Tempore cre
uit amor. Vñ nūq; se prius vi
derant nec fama cognouerant.
Dic frāco. illa etrusca fuit nec
lingue commercium intercessit
sed oculis tantū res acta est cū
alter alteri placuisset. Saucia
ergo graui curā lucrecia et igne

capta cecoriam se matris obli-
uiscit virum odit. et alens vul-
nerum vulnus: infixos pectori te-
net **E**uriali vulnus. **N**ec ullam
membris suis quatenus prebet. scilicet
nescio quid obstat. apt. ut amplius
us herere viro nequam nil me iu-
uat eius amplexus. nil oblec-
tat oscula. fastidium verba inge-
runt. peregrini semper ante oculos
est ymago. qui hodie prope erat
Casari. ex parte conceptas e casto
pectore flamas si pater infelix.
Si possem non essem egria ut su-
Noua me vis inuita trahit. **A**-
liud cupido suadet. aliud mens
Scio quod est melius. quod deterius
est scilicet. **O** cuius egregia ac no-
bilis. quod tibi cum peregrino est
quod in extraneo videris. **Q**uid
thalamos alieni concipis orbis
Si virum fastidis. hec etiam potest
dare tra quod ames. **S**ed heu in-
quena illius est facies. quoniam non
moueat eius forma. eras gratias
virtus. **C**erte mea pectora mo-
uit. et ferat ope. dispereo. dii me
licora dent. vach prodam ego
castos hymeneos meque aduen-
enesio cui credam. qui ubi ab-
usus me fuerit abeat virque sit
alterius et me pene reliquit. **S**ed
non is est eius vulnus. non ea
nobilitas animi videtur. nec gratia
forme illa est. ut timeam frau-
des et amoris obliuia nostri et
dabit an fide. **C**ur tuta timeam.
Accingam et omnem moram pellam

Ego quoque ita sum pulchra. ut
non me minus ille velit. quam ego
ipsum cupiam. **S**emper se michi
dabit si semel ad oscula fue-
rit receptus mea. **Q**uot me am-
biunt proci. quocumque pergo
Quot riuales ante fores ex-
cubant meas. **D**abo amoris ope-
ram. aut hic manebit. aut me
secum abiturus abducit. **E**rgo
ego et matrem et virum et
patriam relinquam. **S**eu est
mater. et meis semper infesta
gaudens viro care quam potius ma-
lo **P**atria illic est. delectat vi-
uere. **A**t famam perdam. **Q**uid
michi rumores hominum. quam
ipsa non audiam. **N**ichil au-
det qui fame minis studet. **N**on
te hoc fecerunt alio. siapi ele-
na voluit. non inuitam aspor-
tauit paris. **Q**uid dianam re-
feram vel medeam. **N**emo er-
rantem arguit qui cum mul-
tis errat. **S**ic lucretia. nec mi-
tra pectus minora incendia nu-
triebat **E**urialus **M**edias inter
Cesaris curiam et **E**uriali do-
mum. **L**ucretia edes habuit.
Nec palladium **E**urialus pe-
tere poterat. quin illam ex al-
tis se ostentantem fenestris ha-
beret in oculis. **S**ed erubuit
semper lucretia cum **E**urialum
vidit que res cesarem dedit
amoris conscium. **N**am cum
ex sua consuetudine. nunc
huc nunc equitaret illuc. hac

sepe tū hret: aī adūit mutai fe-
minā **E**uriali aduētū. q̄ sibi q̄si
octauiano mecenates astabat
Ad quem vsus **E**uriale fectine
vris fēias. **M**ulier illa te ar-
det **S**emel tāp amāti inuidēt
Vbi ad edes lucrecie ventū est
Euriali oculos pilleo contexit
Nec videb mqt qd̄ ames. ego
hoc spectaculo fruā. **T**ū **E**uri-
alus **Q**uid hoc signū ē **C**esar
Nihil mihi cū illa **S**; hoc facē
virāy est. ne cūstātes in suspi-
cō; abducas **E**āt **E**urialo spa-
dix equus adue ciuicis. angisti
q; capitis. quem a buis alius
a obesa tergoza. spectabile ēdō
bāt aīoso pectore choris luxori
ātē. q̄ sonāte tuba: stae loco nel-
ciebat. **R**utabat aurib; a col-
lectū fremēs voluit sub aurib;
ignē. densa iuba. et dextro iac-
tata tētebāt in āmo. **E**t cauās
tellurē solido cornu gūit sona-
bat ungula. **S**imil illi fiebat
Eurialus viso lucrecia. **Q**ue li-
cet dū sola fuit claudē viā des-
tināss̄ amori vt tū illū asperit
nec modū flāme nec sibi pone-
bat. **S**; vt fictus agē q̄ ad mis-
so igne cōburit si chori pflant
alcus flāmescit sic ifelix lu cre-
cia exādebat. **I**ta est sane vt
sapiētib; videt **H**umiles tātū
calas ihabitat castitas **S**olaq;
paupies affectu sano tenet et
q̄ domus se cōcet modico diui-
tes edes nescit pudicia **Q**uif

q̄s scūdis reb; epulrat semper
insolita appetat delicatas eligit
domos et penates magnos di-
ta fortune comes libido **I**ntus
eis igit **E**uriolū q̄ sepe intūseū
tē lucrecia nec adōre opesce re
potēs diu se cū cogitauit cui se
patefaceret. **N**ā q̄ tacitus adet
magis vut **E**rat int̄ viri suos
30has teutimicos senex heroq;
fidus cui iā huiuerat diu. libem
lit hūc aggredit̄ amās. plus
nācōm q̄ homini credēs **I**bat
magna p̄cetū stipāte ca tua p
vibem **C**esar. iāq; lucrecie domū
p̄teribat q̄ vbi ad esse **E**urias-
lum anoguit **A**desto mqt 30
fia paucis te volo respice de or-
sū ex fenestra vbinā gēciū inue-
tus ē huic similis vident oēs
calamistrati sūt erecti gminētio-
bo humeris aspice calat̄es et
madido circo cōtortos cines
Oh. q̄les facies oēs lactea colla
ferūt **Q**uo sese oie ferūt q̄ for-
ti pectore **A**liud est hoc homi-
num genus. q̄ terra nostra p-
ducit. seimen hoc deorum est
aut celo missa progenies **S**i
ex his michi vitum fortuna de-
disset **N**isi testes oculi essent
nunq̄ tibi narranti hec credis-
dissem **E**t si fama fuerit pres-
tare omnibus gentibus ger-
manos credo subiectam torree
fore plagam ex frigore mag-
no albedinem mutuari. **S**ed
nostim tu alios q̄ plurimos

inquit scias **T**u lucretia. **C**ur
alū frāconem nosti. **T**anq̃ me
ayt sofias. **C**ur tū hoc rogas
Dicā inquit lucretia. **S**cio q̃ m
aytū nō ibit. **V**ane spem mihi
tua bonitas facit. **E**x his q̃ cesari
astāt. nemo mihi est. **C**urialo
gracior. **I**n hūc animus meus
cōmotus est. nescio q̃bo exu //
ror flāmis. **N**ec illū oblinisci
nec michi pacē possū dare. nisi
ei me facio not. **N**ā ergo ozo
sofia. cōueni. **C**urialū dic me ip
sū amare. **N**il wlo ex te ampli
us. nec tū frustra hoc nūciū fa
cies. **Q**uid audio refert sofias
Hecce me me flagicia facere aut
cogitare heia. **P**ro dā ne ego
dūm. iāq; senex incipiā fallere.
quod iuuenis abhorui. **Q**uim
pocius clara p̃genies huius ve
bis extirpa nefandas flāmas
e casto pectore ne obseq̃re dīro
spei. ep̃aque ignē non egē a //
more pellit. qui p̃mis obstat i
sultib. **Q**ui dulce malū blan
diendo nutrit duri. insolentis
dñi fuituti se dat. nec cū vult
exaltare iugū. pōt. q̃ si hoc re
sciret maritus. heu q̃bz te ille
laceraret modis. **N**ullus diu
latere pōt amor. **T**ace inquit
lucretia. **N**ihil loci t̃ron est
Nihil timet. q̃ non timet mo
ri. **Q**uēq; dedit exitū casus
fēa. **Q**uo misera p̃gis sofias
reulit. domū infamē reddis
solaq; tui gñis eris adultera

Tutū esse facinus teris mille
circa te oculi sūt. **N**on finet ge
mit. occultū scelus. n̄ viz. n̄ cog
nati. non ācille. serui vt taci //
ant iumenta loquent. et ca //
nes et postes. et marmora te ac
cusabūt. **A**tq; vt sceles omīa
qui videt omīa. celare non po
tes deum. disce q̃ pena p̃is cō
scie mentis et animus culpa
plenus seq; ip̃m timens nega
ta est magnis sceleribus fides
Compelce obsecro imp̃i amo //
ris flāmas expelle facinus mē
te casta horridum. **M**etue cōu //
bitus novos miscere thalaīs
mariti. **S**cio rectum esse qd
dicis reulit lucretia. s̄ furor
cogit sequi peiora. **S**āt animus
quantum p̃cipitium instat et
ruit. **V**incit et regnat furor.
potensq; mente tota dominaē
amor. **S**tat sequi qd regnum
iubet amoris. **N**imis heu ni
mis reluctata sum frustra per
fer si mei te miseret nūcium
Ingemuit super hīs sofias.
p q; has canas senectute co //
mas. fessumq; crinibus pectus
et fida que p̃bui genera serui //
cia. p̃cor supplex. siste furorē
teq; ipsam adiua. **P**ars sa //
nitatis est velle sanari. **E**tum
lucretia nō omnis ayt ingeni
um reliquit pudor. **P**arebo ti
bi sofia. amorem qui tegi non
vult. vnicū effugiū ē huius
malis. morte vt p̃ueniā nefas

Exterritus hac solias voce mo-
derate inquit hera mentis effrene
impetus coherce animos. Nunc vita
es digna quia te nece digna pu-
tas. **D**ecretum est ait lucretia
mori. Admissum scelus collatum
vix gladio vindicauit. ego ho-
nestius puemiam morte comitendum
Genus leti quo laqueo ferro pra-
picio veneno vindicare castitatem
habet unum horum aggrediar. **N**on
paciar inquit solias. **A**t lucretia
Si quis mori constituit phibere non
potest ait. Procia Cathonis mor-
tuo bruto cum fery sibi spectatum
esset carbonem ardentem exhibuit
Si tam praeuius inquit solias in-
cubatur menti furor tuae vite quam fa-
me consulendum est. fallax sepe fama
est que malo meliore bono praeter
nonnunquam dat. **T**ertium hunc
Eurialum et amoris opam demus
Neus erit iste labor tibi que mi-
fallor te affecta; dabo. **H**is dic-
tis mensum animam inflammarunt amo-
re speque debet dubie menti. **S**ed
non illi animus erat ut quod dixit
erat esset facturus differre ani-
mum seque querebat furor etque immi-
nuere ut sepe tempus exstinguere fla-
mas et adimit egritudinem di-
es. **E**xistimauit solias falsa
gaudij puellam producere do-
nec vel celaret abiret vel mens
illius mutaretur ne si negasset
alius nuntius quereretur aut
in se manus mulier imiceret.
Sepe igitur ire atque redire se

finxit et illum gaudere amore suo et
tempus idoneum querere quod inuicem
alta possent dixit. **I**nterdu non
fuisse loquendi oportunitatem non
numquam se mitti esse verum studij
ac in edictum gaudia distulit. **D**ic-
diebus multis egrotum pauper ani-
mum. **E**t ne per omnia mentiret. semel
tamen aduersus Eurialum. **Q**uod hic
dilectus es ait. **N**ec illi quatenus
quid hoc esset. respondit. **A**t Eur-
alus lecto cupidinis arcu puls-
sus. nullam mentis quatenus dabat
Igne furioso populante venas
qui totas penitus vorabat me-
dullas. **N**on tamen soliam nouit. nec
lucretiae missum putauit ut oes
nimis spei habemus quam cupidini-
tatis. **H**ic ubi ardere se vidit diu
prudenciam suam miratus est. sequi
multo citius increpauit. **E**n Eur-
ale quod sit amoris ipsi nosti. **I**o-
gi luctus. breues risus. parua
gaudia. magni metus. **S**emper
moritur. et numquam mortuus est qui
amat. **Q**uid tu his iugis immi-
scas iter. **A**t cum se frustra. quod tam-
de ait in cassum miser amoris re-
pugno. **N**um me licebit quod Ju-
lium liquit. quod Alexandrum quod ha-
mibalē viros armatos tefero.
Aspice poetas. **V**irgilius per fur-
nem tractus ad mediam tur-
rim perpendit. dum se muliercule
sperat vltimum amplexibus. **E**x-
cuset quis poetam ut laticoris
vite cultorem. **Q**uid de philis di-
cemus disciplinarum magistras.

at artis bñ viuendi pceptoibz
Aristotelē tanq̃ equū muliē as-
cendit freno coarctat et calcari
bus pupigit **D**ixit equa p̃as ē
cesaris **N**ō est ṽz qđ vulgo di-
cūt **N**ō bñ cōueniūt n̄ m vna
sede morant̃ maiestas et amor
Quis maior est amator q̃ nē
cesar **Q**uocies hic amorē op̃a
dedit **V**erailē dicit q̃ fuit for-
tissimus et c̃ra deorum sololes
pharetris et leonis spolio posu-
it colū suscepisse passūq; ap-
tari digitis sinaragdos et dari
legē rudibz capillis et manu q̃
clauā gestare solebat p̃petante
fuso dixisse fila **N**atural est h̄
passio **S**ēit ignes genus ahi-
gerū **N**ā m̃gē a viridi aut a
maur̃ aue **E**t varijs alibz iun-
gunt sepe colūbe **S**i ṽl tū me-
mini q̃ ad pharacnē h̄culū scri-
bit **S**apho **Q**uid q̃drupes re-
feram **M**ouet pro coniugio bella
iunētū timidi ceruū p̃lia p̃scūt
et concepti furoris dant signa
mugietes **V**tūc hircane tigris
des **V**ulnificus ap̃t dētes acuit
Peni quatiūt t̃ga leones • cū
mouit amor • ardēt insane pon-
thi belue **N**ichil immane ē • n̄l
amori negatū **O**diū perit cum
fussit amor **I**uuenū feroces cō-
citāt flāmas sensibzq; fessz r̃u-
sus ex̃ictos tuocat calores **V**ir-
ginum ignoto ferit igne pectus
Quid ergo nature legibz teni-
car **D**ia vicit amor • nos ceda-

mus amorē **V**bi firmata sūt
lena; q̃rit cui cēas ad nuptas
ferēdas amittat **R**isus huic si-
dus comes erat • harū rerū calli-
dus magister **H**ic prouinciam
suscipit mulierailamq; cōducit
cui littere cōmittantur in h̄ac
sententiam scripte •

Alutarem te Iucretia
meis scriptis si qua
michi salutis copia fo-
ret • sed omnis tū sa-
lis tū vite spes mee ex te pen-
det • Ego te magis q̃ me amo-
nec te puto latere meū ardore;
lesi pectoris **I**nder tibi esse po-
tuit vultus meus sepe lacrimis
madidus • que vidēt te emisi
suspicia **F**er benigne te p̃cor q̃
me tibi ap̃rio **C**epit me deus
tuum vinetūq; tenet eximia q̃
oibz p̃stas venustatis gracia
Quid esset amor aū hac nesci-
ui **T**u me cupibis imperio sub-
icisti **P**ūgnauī dū fateor vi-
olentū vt effugerē dūm h̄ vicit
meos conatus splēdor tuus • vi-
cerunt oarlorū radī quibus es
sole potētiōr • **C**aptus sum tuis
nec mei amplius cōpos sū **T**u
michi et cibi • et potus vsum abs-
tulisti • **T**e dies noctesq; amo-
te de h̄dero • te vco • te expecto
te cogito • te spero de te me obo-
lecto • tuus est animus • te am-
sum totus • **T**u me sola seruare
potes solaq; p̃dē **E**lige horum

altior q̄d mētis habeas tēte
Nec durior erga me v̄bis esto
q̄ fueras oculis quibz me colli
gasti. Non peto tē q̄ndem vt al
loq̄ndi te copiaz habeā postulo
hoc tantū volūt littere mee. Ne
que scribo dicē possum coram te.
Hoc si das viuo. & felix viuo.
S̄m negas ep̄cūq̄ cor meū
q̄d te magis q̄ me amat. Ego
me tibi et tui omendo fidei. Da
le anime mi et vite subsidium
mee. **H**as vbi gēma signatas
accepit lena. festino cursu lu
creciam poscit eaq; sola inueni
ta hanc tibi ep̄l̄az m̄q̄t tota ce
sar̄ia nobilioz et potētiōz curia
mittit amator. v̄tq; sui te mis
serat magnis p̄cibz rogat. Erat
lenocinio notata mulier. nec id
lucreciam latebat p̄mo iesteq;
tulit nephandā fēiāz ad se mit
ti. Atq; in eam v̄sa q̄ te ait sce
lestā in hanc domum audacia
mittit. **Q**ue te demēcia adire
meā p̄nciam suāsit. Tu nobili
um edes ingredi tu matronas
tētare potētes et violare audes
legittimas faces. Dix me conti
neo quā in capillos inuolē tu
os. Tu in des lēas. tu me allo
q̄ris. tu me tēpicias. Nū plus
q̄d me decet attēdere q̄ q̄ tibi
conuenit efficere hodie ne post
hac tabellas amatorias ferres.
Iocius venefica tuasq; litteras
teū defer p̄mo da p̄cins vt la
cetē igitq; dedā. **A**rripiensq;

papirū mptes diūsas sūditet
calcata sepe pedibz atq; cōspuā
incinerem p̄iecit. **A**c sic de te
sumi suplicū lena debēt. igne
q̄ vino dignior. **S**; abi ocus
ne te vir inueniat meus et q̄s
tibi remisi de te poscat penas.
Cauetoq; admodū ne aū cōspec
tū redeas meū. **T**imuiſſi alia
mulier. h̄ hec matronaz noue
rat mores et intra se inquit. Nē
vis maxie. q̄a te nolle ostēdis.
Moxq; ad illam. **P**arce m̄q̄t
dñā. putauī me bñ facē. tibi q;
placitū iri. **S**i seais est da ve
niā imprudēcie mee. **S**i nō vis
redeā. parebō. **T**u quē despici
as amatorē. videris. Atq; h̄is
dictis. & cōspectu recessit. **E**u
ualo autem inuento. **H**espira
iquit felix amator. plus amat
mulier q̄ amat. sed nanc non
fuit rescribendi ocum. **I**nue
ni niestam lucreciā. **A**t vbi te
nomino tuasq; lēas dedō. hila
rem vulum fecit. miliesq; pa
pirum basiauit. **N**e dubita
moꝝ responsum dabitur. **E**t
abiens vetula cauit ne ampli
us inueniretur. no puerbis re
ferret verbera. **L**ucrecia vero
postq̄ anus euasit fragmenta
perquirēs epistole particulas
q̄sq; suo loco reposuit et la cer
ta verba contexit. iamq; le
gibile cyrogphū fecerāt. **Q**d post
q̄ milies legit miliesq; doctul
ata. tādēq; inuolutū sindone it

preciosa iocalia collocavit. Et nunc
hoc expectes nunc illud verbum ma
ioris horati bibeat amoris Eu
rialoq; scribere statuit. atq; hunc
in modum dictam epistolam misit.

O fine sperare quod assequi non
licet. Euriale parce lris ac
nuncijs me verare. De me illarum
ex grege credito. que se vendunt.
Non sum quam putas. nec cui
submittere lenam debeat. Quere
aliam iocandam. me nullus amoris
nisi pudicus sequatur. Cum alijs
ut libet agito. Ex me nil petu
les. teq; me indignum scias. Vale.

Dec epistola quam durior Eu
rialo visa est et contraria
lene dictis. via tamen ostendit ultro
citroq; lris missitandi. Nec du
bitavit Eurialus credere cui fide
lucretia prebuisse. sed agebat
quia finis italici nescius erat.
Ideoq; feruente studio curabat
ediscere. Et quia sedulum faciebat
amoris. breui tempore doctus eua fit
solusq; sibi dictavit epistolas. qui
prius ab alijs mutuabatur. quicquid
etrusco sermone scribi oportuit
fidebat ergo lucretie nil succedens
dum esse sibi. quod infame miserat
seia. cum id se pignum latet. quod
alio vti nunc non potuerat. mis
siois amoris fuisse causam. quod nil que
ret inhonesti. Credere se fore pu
dicam castissimamq; atq; idcirco
maiori dignam amore. Insolentem
seiam honorisq; sui prodigia nobis
se non dilige sed maximo odio ple

qui. Pudicia namq; amissa nil
esse quod in seia commendet. Formam
esse delectabile bonum. sed fra
gile caducumq; et cui nisi pu
dor assit nil periculum detur quod pudicia
formae aduiperit. Eam diui
nam esse mulierem. ipsarum utraq;
dote pulcherrime scire. ac propterea colli
a se. qui nil ab ea potest libidino
sum aut offuturum fame. Optare se
tamen alioquin. ut animam suam qui scrip
tis plene credi nequit. vobis aperiri
at. Cum hijs lris munera misit
non solum materia. sed etiam
opere pretiosa.

Ad hec lucretia sic rescrip
sit. Accepi lras tuas. Jamq;
nil amplius de lena quero. quod
me ames non magnifico. quia nec
primus es nec solus. quia mea for
ma decepit. Multi et amauerunt
et amant me alij. sed ut illorum sic
et tuus est vacuus labor. Dabam
verba tamen nec possum nec volo
invenire me solam nisi has hy
mno non potes. Aliter sunt domus
et aditus custodia clausi. Mu
nera tua suscepi. quia oblectant
me opus illorum. sed ne quod tuum
gratis apud me sit neue hoc pig
nus videatur amoris remitto
ad te annulum quem mater mee
vir dedit ut apud te quasi pre
cium sit venditorum ioculorum.

Nec enim minores est gemma
eius quam munus tuum. Vale.
Ihs Eurialus sic replicavit.
Magno michi gaudio fuit

ep̃la tua q̃ finem querelis facit
de lena h̃ angit me q̃ amorē p
uip̃edis meū. **N**ā & si te plures
nullos tū ignis opandus meo
At tu hoc non credis q̃a loq̃ ne
queo teū id si daretur non me
otēpneres. **V**tinā fieri possem
hyrūdo h̃ libencius tūlformari
in pulice; velle ne in fenestram
cludēs. At ego non q̃ neque
as h̃ q̃ nolis doleo. **N**am q̃d
ego n̄ animū ēspicō. **A**h in lucre
cia quid tibi te nolle. An si fieri
possit me nolis alloq̃ q̃ tuus sū
totus. **Q**ui nil magis cupio q̃
tibi gerē more; que si iubes in
ignem ire cicius obediā q̃ p̃ci
pias. **M**itte obsecro ṽbum h̃
si non dat facultas affit volū
tas tū. **N**e me ṽb eneca q̃ vitā
oat̃ in p̃bes si non placet me
alloquiū petē q̃a nō sit inpetā
dū obseq̃r. **S**z muta sententiā
illaz q̃ meū laborē vacuū dixit
tū futurū. **A**b sit hec crudelitas
mitior esto amanti tuo. **S**i per
gis sic loq̃ fies homicida n̄ du
bita facilius tū me ṽb intinēs
q̃ alius quis gladio. **D**esino
iam pl̃a p̃scē vt eclames tānq̃
postulo. **N**ichil est q̃d obicias
nemo p̃t te h̃ p̃hibere. **D**ic te
me amare & bt̃us sū. **M**unuscu
la mea quouis mō apud te sit
Gratū est illa te aliq̃n mei ad
monebunt amoris sed pua illa
fuerūt et minora sūt que nunc
mitto tu tū noli spernere quod

amator donat. **M**aiora indies
ex p̃cia debent afferā cū ade ēt
ex me recipies. **A**nulus tuus nū
q̃ ex digito meo recedet. et illū
vice tua crebris osculis reddā
madidum. **V**ale deliciū me
um. et michi quod potes sola
cium dato.

Sic cū frequent̃ replicatū
esset. in hunc tādē modū
lucrecia dedit ep̃la; **V**ellem ti
bi **C**uriale morē gerere. teq̃ vt
petis amoris mei p̃cipē facere.
Nam id tua nobilitas meret̃
et mores tui dep̃scunt. vt in cas
sum non ames. **T**aceo q̃ntum
michi placet forma tua et ple
na benignitatis facies. h̃ michi
non est vsū te vt diligā. nolco
meiplam. **S**i amare incipiam
nec modū nec regulam serua
bo. **T**u hic diu esse non potes
n̄ ego te postq̃ in ludū ṽneā
possem carē. **T**u me nolles ab
ducere at ego nollē manē. **M**o
uent me multatū exemplū ā p̃
peganos amantes deserte sūt
ne tuam amorem sequar. **J**ason
Medeam cuius auxilio vigilē ī
teremit draconem et vellus au
reum asportauit reliquit. **T**ra
dendus erat theseus minorau
ro in escam. **S**ed **A**driane fre
tus consilio euasit. illam tamē
desertam apud insulam deser
uit. **Q**uid **D**ido infelix. que
profugum recepit. **E**neam nū
illi pegrinus amor it̃itū dedit

Scio quāti periculi est amorē ex-
transeū admittē. Nec me tātis
obiciā discriminibz. Vos viri so-
libioris estis animi furoremq;
magis opescitis. **F**eria vbi fure
et incipit sola pot morte assequi
in terminū. Non amat h msa-
nunt mulieres. Et si corrūdeat
amor nil est amāte seia tribili-
us. Postq̄ receptus ē ignis n-
famā auāmus nec viā. Vnicūq;
remediū est si copia sit amati.
Nam q̄ magis caremus magis
cupimus. nec discrimen time-
mus vllū dū nē libidini satisfi-
at. **M**ichi ergo nupte nobili
diuiti cōsulū est amorē viā pre-
cludē. et tuo p̄serti qui non pot
esse diuinus. **N**e vel redpeya
phillis dicat vel alter. **S**apho
Ideo te oratū volo ne vltra me
ū expossas amorē et tuū vt pau-
lā opimas extinguasq;. **N**ā id
est viris q̄ seīs multo facilius.
Nec tu si me vt dicas amas id
ex me querē debes qd̄ in exicio
sit. **P**ro tuis donis t̄mitto aure
am crucē margaritis ornātam
que licz brevis sit non tū p̄cio
caret. **V**ale. **N**on tacuit **E**uri-
alus hīs acceptis h̄ vt erat no-
uis sc̄ptis incēsus calamū sulce-
pit atq; sub hac forma dicta-
uit epistolam.:

Alue aīe mi q̄ me tuis
litteris saluū facis. et si
non nichil fellis inimi-
cas. sed hoc spero me audito

distrahes. **V**enit meas i manus
ep̄la tua clausa et tua gēma sig-
nata. **V**anc et legi sepe et deos-
culatus sū sepius sed hec aliud
suadet q̄ tuus vidē animus fu-
isse siogas me vt amare definā
q̄a non expedit tibi pēgini flā-
mas amoris seq. **E**t p̄is exem-
pla deceptarū h̄ hoc tā ornate
culteq; scribis vt mirari magis
et amare tuū ingeniū debeā q̄
obliuisci. **Q**uis est ille qui tunc
amare definit qm̄ prudēciorem
et sapiēciore aiadūtit amicam.
Si meū imminuerē amorē vole-
bas non oportuit doctrina; tuā
oīdissime. **N**am hoc est icensū ex-
tinguē sed ignē maximū ex p-
ua cōflare fauilla. **E**go dū legi
magis exarch. vidēs forme tue
p̄clare et honestati diūctam cē
doctrina; **V**erba sūt tū quibus
rogas vt amare dehistā. siogo
mōtes vt in planū viant atq;
fōres sua exērat flūia. tam pos-
sem ego te non amare q̄ suum
relinq̄e phebus cursū. si possūt
carē mūibz sicilie mōtes ā ma-
ria p̄scibo ā feris filue poterit
et obliuisci. **E**urialus tu. **N**ō
est p̄nū viris vt reus lucrecie
flāmas extingūe. **N**ā qd̄ tu sep-
ui n̄ eo ascrib̄ p̄letiq; v̄ro. **S**ig-
nat h̄ nolo h̄ etamē nūc aggre-
di. **A**d ea me r̄ndē oportet q̄ m
abūsu t̄ulisti. **I**b̄ cō em̄ te nol-
le m̄ iāq; r̄ndere amati signi-
ficas quoniam mltas pēgnus

amor incepit exēplaq; poīs sed
possem ego plures referre quos
fēte ēliquetūt **T**roplū hīc nōsti
pami filiū **C**risis decepit **D**ei
phebū **H**elena pōdidit aman/
tes **C**irte suos medicamētis vī/
tebat in sues atq; in aliaz ter/
ga feratū hī iniquū est ex pauca
rū cōsuetudinē totū vulgus cense/
re **N**ā hīc pginus et tu ppt
duos tres vī malos aut etiam
de cē viros oīs accusabis hor/
rebiq; et ppt totidē fēas ce/
tere oīs erūt odio mī **Q**uin
pocius alia sumamus exēpla
q̄lis amor **A**nthonij **E**leopatri
q; fuit et aliorū q̄s eplē breui/
tas referri non sunt **S**i tu **D**ui
dū legisti muenistiq; post tro/
yam dirutā achinor plurimos
dum tēcāt pegrinis retentos
amoro nūq; in pēiam reuer/
tisse **D**eserunt namq; a ma/
tricibus suis carēq; pocius ne/
cessarijs domo regnis et alijs
que sūt in pēia cuiq; ḡtissima
volucunt q̄ amicas ēlinquere
Nec te rogo mī **l**ucrecia cogi/
tes nō illa q̄ nēo sint amorē ad/
uersa et q̄ pauci fecerūt **E**go ea/
mēte te seq; vt ppetuo te amē/
fūq; perpetuo tuus **N**ec tū me/
pegrinū dixeris magis namq;
cuius sū q̄ qui hic nascit **N**ā
illum casus fecit ciuem me vīro
electio **N**ulla mī pēia erit mī
vbi tu sis **E**t q̄uis aliqū cōin/
gat me hīc abire ēditus tamē

festinus erit **N**ec ego in tēto/
riā reuertar mī res cōpositus
cediaturusq; vt tēū esse q̄dū
possim facile manendi apud te
reperiet occasio **M**ulta hīs in/
ptib; cēsarē negotia sūt **N**ec
michi cōmitti expēdiēda curabo
Nūc legatō; fūgar nunc mu/
nus exercebo **V**icariū instrucia
cēsarē hīc oportet **N**āc ego pui/
ciā īpetabo **N**e dubita suauū
meū **l**ucrecia meū cor spes mea
Si viue absq; corde possum et
te ēlinqre possum **A**ge iam tādē
miserē amāris tui qui tāq; mī
ad solē liq̄scit **C**onsidera meos
labores et modū iā deniq; meis
martirijs statue **Q**uid me tam/
dū crucias **M**iror ego mēi q̄
tot mala ppetim potuerim qui
tot noctes isompnes duxi qui
tot ieiunia toleraui **V**ide q̄ ma/
cer sum q̄ pallidus parua res
est que spiritū alligatum cor/
pori detinet **S**i tibi aut patē/
tes aut filios occidissim nō po/
teās de me maius q̄ hoc suppli/
cium sumere **S**i hīc me punis
q̄a te amo quid igit faceres q̄
tibi damnum dederit aut ma/
lum **A**h mea **l**ucrecia mea he/
ra mea salus meum refugium
suscipe me in grāciam **D**enum
rescribe me tibi carū esse **N**ich/
il aliud volo liceat me dicere
suus **l**ucrecie sum **E**t reges et
cēsaes amāt suos vbi fideles
nouerūt **N**ec dii debignant re

reclamare q̄ amant. Vale spes
mea meusq; meus. Ut fr̄is q̄
fracta int̄ius. iēpugnabil̄ vi
det̄ ext̄ius. si p̄acies admo
tus fuerit mor̄ of̄iḡit. sic Euri
ali. vbi lucrecia victa ē. Post
q̄ em̄ sedulitatē am̄tis aperte
cognovit. et ip̄a dissimulatum
patefecit amorē. atq; h̄is l̄is
Euriālo sic arguit

Non possum tibi amplius
adulāi nec tē āplius Euri
ale mei amoris exptē habē pos
sū. Viāsti iāq; sum tua. Ne mise
ram. que tuas suscep̄ l̄as n̄imi
um multis exp̄nēda sū p̄ialis
m̄hi tua me fides et prudēcia iu
uet. Vides vt h̄ues que scriph̄
sti. In amorē iam tuū venio si
me deseris et crudel̄ et p̄ditor
et oīm pessimus es. Facile est
semellā decipere. h̄ quāto facilius
tāto turpius. Ad huc res int̄ḡ
est si putas me deserēdā: dicito
an̄q̄ magis amor ardeat. Nec
incipiamus qd̄ postmodū icēp̄is
se p̄teat. Qm̄ rex respiciēdus
est finis. Ego vt sc̄iāz est parū
video. Tu vir es te mei et tui
curam habere oportet do me iam
tibi. tuamq; sequor fidē. Nec
tua esse cupio m̄hi vt sim p̄p̄
tuo tua. Vale meū p̄fidū mee
q; ductor vite. Post hanc plu
res ep̄stole misse vtrinq; sunt.
Nec tam ardent̄ scriph̄t Eu
riālus q̄ feruent̄ lucrecia re
spondit vñū iam vtriq; de h̄de

riū erat simul ouenēdi. S; ac
duū ac p̄ne impossibile videba
tur oīm caus̄ lucreciam obser
uantib; que nec sc̄la vñq̄ egre
dicebatur n̄ vñq̄ custode cate
bat n̄ tā diligent̄ bouē iunois
argus custodivit quā menela
us iusserat obseruare lu. Vici
um hoc apud ytales latē patet
sc̄inā suā q̄si thesaur̄ q̄s̄s iclu
dit meo iudicō minus vtiliter.
Sūt enim fere h̄mōi m̄lic̄es
om̄es vt id p̄tissimū cupiant
qd̄ mar̄ie denega. Que vbi ve
lis nolūt: vbi nolis cupiūt vlt̄
tro. hec si liberas h̄nt haberas
minus deliquūt. Exinde tā fa
cile est inuitā custodire m̄lic̄ē
q̄ inferuente sole pollicam gre
gē ob̄suasse. Nisi suapte casta
sit mulier frustra maritū m̄ti
tur apponē h̄uantes cā. S; q̄s
custodit ip̄os custodes. Cautā ē
et ab illis icēpit v̄p̄ce. Indomitū
aīal est mulier nullisq; frenis
retinendū. Erat lucrecie sp̄ritu
us frat̄ huic sepe tabellas omise
rat Euriālo deserēdas h̄uc em̄
sui amoris p̄sc̄tū fecerat. Cū h̄
iḡ ouenit Euriālū vt clam do
mū icēpiat h̄itatq; h̄ apud nou
cā suā lucrecie m̄c̄; quā lucres
cia sepe visitabat et ab ea sepi
us visitabatur nec em̄ magno
interuallo distabāt. Ordo ergo
is erat vt clauso m̄ cōclauī Eu
riālo p̄stquam inat̄ eccle
hastias auditiua cetera monias

exiit. **L**ucretia. sup. ueniret. tã
q̃ m̃r̃z. domi. quetia. q̃ non in
ueta. editu. expectat. interu. vero
apud **E**uriolũ. est. Post. biduũ
statutus. erat. t̃minu. s. at. h̃j. di
es. tanq̃. am. viũ. sũt. amantibz
longi. vt. bñ. suspiciatibz. hore. p
ducte. sũt. inale. suspiciatibz. cor
repte. **S**z. nō. acit. amātũ. defi
dens. fortuna. p̃sentit. nãq; in
fidias. m̃r̃. at; vt. dies. ṽit. egl̃
sa. domũ. puignũ. excludit. Qui
mor. euriolo. triste. nũciũ. tulit
Cui. non. minus. q̃. lucretie. fuit
molestũ. Que. postq̃. detectos
agnouit. dolos. hac. si. successit
alia. inq̃t. aggrediam. via. Nec
potis. est. m̃r̃. meis. obfistẽ. volup
tatibz. p̃adalu. viro. affinis. eãt
quẽ. iã. lucretia. fecit. archanoz
sciũ. ñ. em. poterat. igitur. ani
mus. q̃escẽ. **S**ignificat. igit. Euria
lo. hũc. vt. alloq̃tur. q̃a. fidus
sit. cõueniẽdi. viã. possit. mon
strare. At. Euriolo. non. videba
ẽ. tutũ. illi. se. credere. quẽ. mene
lao. sp. herẽtẽ. intueba. s. q̃. subel
se. fallaciã. verba. Int. delibera
dũ. aut. iussus. est. Euriolus. ro
mã. petẽ. at; cũ. p̃tifice. mapio
de. coronacõe. t̃nsigere. Que. ẽs
tũ. sibi. tum. amice. molestissima
fuit. Sed. oportebat. cesaris. i
perũ. ferre. Iter. ergo. duoz. m̃r̃
sũ. sit. Lucretia. iterum. domi. ma
nẽ. fenestras. claudẽ. mestas. in
duere. vestes. nusq̃. exire. Mi
ra. oēs. nec. cãz. noscẽ. Bene

ip̃e. vidue. videbant. s. tãq̃. sol
defecisti. cucti. se. putabant. mte
nebris. agere. **D**omestici. q̃. eã
sepe. maubatem. lectulo. et. nũ
q̃. letã. videbãt. egritudini. im
putabãt. s. quicq̃d. ẽmediocim
afferi. poterat. pquirebant. sed
nũq̃. illa. vel. cist. vel. thalamũ
egredi. voluit. nisi. postq̃. redire
Euriolũ. et. illi. cesarẽ. obuiam
esse. cognouit. Tũ. em. q̃h. egui
somnia. excitata. lugubri. veste. po
sita. s. ornamentis. ẽdimita. p
oribz. fenestras. apuit. lacubun
daq; illũ. expectauit. Quã. vt
cesar. vidit. ne. nega. aplius. Eu
riale. inq̃t. detecta. est. ẽs. Nẽo
ũq̃. absẽtẽ. te. lucretiã. vidẽ. potuit
nũc. q̃a. redisti. auroiã. ẽminus
Quis. em. inobus. assit. amoris
Tegi. non. potest. amor. nec. ab
scodi. tussis. **J**oar̃is. meũ. vt
soles. cesar. s. me. intusum. ducis
Euriolus. ayt. Ego. quid. hoc
sit. non. scio. Ṽinitus. equorum
et. pl̃xe. barbe. strepitus. tue. ill
am. forsitã. excitauit. Atq; sic
effatus. lucretiam. furtim. as
pexit. s. oculos. coniecit. in. ocu
los. eaq; post. reditum. prima
consalutacõ. fuit. Paucis. de
inde. interiectis. diebus. Nisus
Eurioli. fidus. comes. dum. ang
ius. amici. cause. fauet. taber
nam. speculatus. est. que. post
Menelai. domi. sita. in. lucretio
cameram. retrorsũ. habebat. in
tuitũ. Caupone. igit. sibi. cõaliat

Spectatoq; loco **E**urialū ad-
ducit et hac inq̃t ex fenestra al-
loq̃ lucretiam poteris. **M**edia
inter utrūq; domū cloaca fuit
nec homī nec soli accessa triū
q; vlnarū distancia fenestram
lucretie determinabat. **H**ic
diu cōcedit amator. expectans
si quis casus lucretia; ostende-
ret. **N**ec deceptus est. affuit tā-
dem lucretia. atq; huc atq; il-
luc respiceret quid agis ait **E**u-
rialus vite rectrix mee. quo tē-
bis lumina meū cor. **H**uc huc
dirige oculos p̃fidium meum
Tuus hic **E**urialus ē. me me
assum. me respice. **T**u ne hic
ades inquit lucretia. **O** mi **E**u-
riale. **I**am te alloqui possū. uti-
nam et āplecti valeat. **A**d istud
Eurialus nō magno conatu fa-
ciat. scalam huc admouebō. **O**b-
sera thalamū amoris nēi gau-
dia nimīū distulimus. caue mi
Euriale si me vis saluā. fenest-
ra hic ad dextrā est. vicinūq;
pessimus nec cauponi credendū
est que pua p̃amia et te et me
p̃deret. si alia nicedemus via.
Sat est si hinc h̃moni nēo pa-
tet accessus rēdit lucretia. **A**t
m̃ inquit **E**urialus mores ē hec
visio ñ te semel āplector meisq;
brachis teneo mediam diu ex
hoc loco tractus est h̃mo missa
q; p̃ harūdinez sūt munera. **N**ē
Eurialus in domo q̃ lucretia
liberalior fuit. **S**ensit dolos so-

has seāq; frustra inq̃t amān-
conatib; obsto ñ astu p̃uidio
et hera pibit et dñs infamiam
subibit. **E**x h̃is mal' facius est
vnū autē amēt hera nichil no-
tebit si clam sit. **I**pa p̃ amore
ceca est. nec qd̃ agat satis pro-
spicit. **S**i non pōt custodiri pu-
dicia. satis est rumore; tollere
ne domus ifami s fiat neue pa-
ricidū omitteret. **A**dhibō et op̃-
tam p̃beo meaz. flectiti quo ad-
potui ne omitteret nephas id q̃a
non licuit. meū ē curare ait qd̃
agit occultū sit et sic agere ut
nemo sciat. **C**omune malū li-
bido est nec homo est quē p̃s-
tis hec non agitet. **E**t ille casti-
or habet qui caucius agit. **D**ū
q; sic satur lucretia; egressam
thalamo videt. aggressusq; fe-
minam. **Q**uid iam est inquit
q̃ ñ amoris michi cōcas. **E**u-
rialus tibi nichilominus dilec-
tus est et me clam ames. vide-
as cui des fidē. **O**ramus q̃dus
sapie est nō amare. scds ut sic
ames ne palam fiat. **S**ola hoc
si intūcio facē non potes. **Q**uā-
ta m̃ aput te sit fides. **L**ongo iā
tpe didicisti. **S**i michi omittere
vis iube m̃ maria curā est ne
amor iste detegat et tu penam
luas et vir oūm. **A**d hec lucre-
cia sic est ut ais sofia inq̃t et tū
bi magnā habeo fidē si tu visus
es nescio quō negligēs et meis
adūsus desiderijs. **N**unc quia

spōte tē offers vtā obseq̃is tuis
n^o abs te decipi timetō Tu scis
q̃ntū ardeo diu ferre nō possum
hāc flāmā Iuuā me vt fil^{us} esse
possumus. Curialus amore lāg
uet^r ego morior Nil prius est
q̃ obstare cupidini nr̃e. Si se
mel iuicē cōuenetimus tēpera
cius aābimus et nr̃e tectus eit
aōr vade igit^r Curialoq; viam
vnicā me accedēdi dicitō Si
ab hīc q̃drīduo dū rustici fru
mētū afferūt. vctoris psonā
induat. opertusq; sacco tūtiā
p scalas ihozeū feiat. tute scis
thalam^m meū ad scalas hr̃e hos
tiū. Itaq; oīa Curialo dicitō
hic diē manebō. et dū eit tem
pus sola iacibili ero Ipe hostiū
ipellat dū solus fit. et ad me ī
Sphas q̃uis **A**grebiat^r
aduū facinus est; maiorā
victus mala. puiciam sus
cipit. Curialoq; mueto dicta
ex ordine nūciat. q̃ ille iudi
cās lenia libēt āplectit. seq; ī
pētis acāgit nec aliud q̃ritur
q̃ nīmā morā. **I**nsensatū
pectus amātis o mētē cecā o
aīm audacē corq; intrepidum
Quid est tā muiū. q̃d tibi non
puiū videat. Quid tā aspū q̃d
planū nō estimes. Quid tam
clausū. q̃d tibi nō sit apertum
Tu oē discriminē pūfacis tū nī
hil difficile cēses. Inanis est
apud te oīs custodia maritorū
Nulle te leges tenēt. nulli me

tus Nulli pudori obnoxius es
Dis labor tibi ē ludus **O** rerū
amor domitor oīm Tu viz pri
matē Celati acceptissi^m. diuī
cīs affluētē etate matū. inbu
tū līs prudēcia claz copducis
vt posita purpuā sacco induat
vltū fūco tegat. suus ex dño
fiat. et q̃ nutritus ī delicijs fue
rat. iā hueros ī gestādis one
ribo apt; seq; publicū baulū
mēcede locet **O** rē mirādā pne
q; mēdiblē Virū alioq̃ cōfilio
guissi^m int^r catuas vctor; cne
atq; in colluue illa feceq; hom
cōtubniū habuisse Quis tñs
formatōm q̃rat maiorē. **H**oc ē
q̃ **D**uidius methamorphoseos
vult. dum fieri ex homib; aut
bestias scribit aut lapides ā
plantas. **H**oc et poetarū eximi
us **M**aro sentit dum **C**irtes a
matrēs ī tga feratū verti cāta
uit **N**ā ita est. ex amoris flā
ma sic mens hoīs alienet. vt
paz a bestij differat **I**mq; cro
ceū titāis aurora ābile iā diē
ēferabat optatū moq; suum
rebo colorem appolo reddēs ex
pectantē recreat Curialū q̃ tē
se fortunatum bñq; cēluit cū
admixtū vilib; suis noscēdy vi
dit **P**ergit igit^r. īgssusq; lucre
cie domū frumēto se onciatut.
positoq; ī horreū tico vltimus
ōscēdēciū fuit **A**t; vt eāt pdoc
tus hostiū mairat thalam^m q̃d
ī medio scalaz clausū impellit

Itq; intro recipit: & reclusa fo-
rto solam lucretiam serico mo-
tata videt. Atq; sedes propius sal-
ue mi anime inquit: salue vni-
us vite periculum spesq; mee. Nunc
te solam offendi. Nunc quod se-
per optavi semotis arbitris te
amplectar: nullus iam paries:
nulla distantia meis obstat ocu-
lis. **L**ucretia quous ordinem ipsa
debisset: primo congressu stupuit
nec eurialum se ipsum se videre
putauit: ut quod virum tantum ad ea per-
icula itur sibi non suadebat.
At ubi inter amplexus & oscu-
la suum cognouit Eurialum: tu
ne hic es paupercule. Tu ne hic
ad es euriale. **E**t rubore perge-
nas nudo complexa est actus ho-
minem: et media fronte conspi-
cat. **M**oxq; repetens sermonem deu-
quinto: ait discrimini subiecta.
Quid amplius dicam. Iam me ti-
bi carissimam scio. Iam tui amoris
fecit periculum. **S**ed neq; tu me
aliam inuenies: dum tantum fata seculi
dant & amoris nostri prosperum cunctum
dant. **D**um spiritus hos regat ar-
tus per te nemo lucretie potest esse.
Nec maritus quidem: si vite ma-
ritum appello: qui mihi inuita-
datus est & inquit a ius nunquam
consensit meus. **S**ed age: mea
voluptas meum delictum abicito
sacrum hunc: teq; mihi: ut es omni-
de. **E**xue vinctoris spiritum hos fun-
des missos facit Eurialum me vi-
dere concedito. **I**am ille deperdit

sordibus osibus fulgebat clau-
ro: et amoris in officium prius
ibat. **C**um solas ante hostium pul-
sit. **C**auete inquit amantes:
nescio quid rerum quibus Menelaus
huc festinat: tegite furta vestra
dolique: virum fallite. **N**ihil est quod
egredi putetis. **T**u lucretia la-
tibulum primum inquit sub strato est:
illuc periclose sunt res. **S**cis quod tibi
scriptum. **S**i te meum exente vir
aduertaret: ingredi huc tutus
his tenebris eris. **N**eq; te mo-
ueris: neq; secretum dederis. **A**n-
ceps quid agat eurialus mu-
lieris impium subit. **I**lla foras
patefactis ad secretum redit. **T**u
Menelaus et vna. **B**ertus al-
sunt: cyrographa nonnulla ad repub-
licam pertinentia quod fieri. **Q**ue post
quod nullis mueris sunt secretis: in
latibulo nostro inquit menelaus for-
sitam erant. **I**llumenq; affer: hic in-
tus quodrendum est. **D**is exterritus
Eurialus: vobis exaguis fit:
iamq; lucretiam odisse incipit. **A**t
intra se. **D**eu me fatuum inquit.
Quis me huc venire compulit: si
leuitas mea. **N**unc deprehensus
sum: nunc infamis fio: nunc ce-
laris gratia perdo: quid gratia. **V**er-
na in vita superest. **Q**uis me hic
vium eripiet. **E**mozi certum est
De me vanum et stultorum omnium stul-
tissimum. **I**n hac sentina volens
cecidit: quod hec amoris gaudia
si tantum emunt. **B**reuis est illa vo-
luptas: dolores longissimi. **D** si

nos hoc p regno celoru subie
tus **M**ia est hoim inscicia la
bores breues nolumus p logis
simis tollere gaudijs amoris
ca cuius leticia fumo opari pot
infinitis nos obiectamus agul
tis **E**cce meipm ia ego exem
plum ia fabula oim ero n^o qs
epius pateat scio. **V**inc si me
deoz qspiam traxerat nupq me
rursus labor illaqabit **D**eus
ecipe me hinc pce iuuētuti mee
Noli meas metiri ignoīcias
Reliqua me vt horu delictoru
pēitencia; agam. **N**ō me ama
uit lucrecia. h^o qh ceruū in cas
les voluit dephendē **E**cce venit
dies meus. nemo me adiuua
re pot nisi tu deus meus. **A**udie
tam ego sepe mulierū fallacias
nec declinare sciui. **A**t si nunc
euasero nulla me vnq mulieis
tegna deludet **S**ed nec lucre
cia mioribz vrgeba^r molestijs
que non solū sue. sed amantis
quoq; saluti timebat **A**t vt est
in picul^o subitanis mulierū q
vivorū pncipius ingeniū exco
gitato tmedic. **A**ge inquit vir
Cistella illic sup fenestra ē vbi
te meminī momimēta nonnulla
reōdisse **V**ideamus an illic ci
rogha sint reclusa. subitoq; in
curres tanq vellet apire cistellā
latent illam deorsū impulit. **E**t
qh casu cecidisset. proh mi vir
ait adesto. ne qd dampni sen
ciamus **C**istella ex fenestra de

cidit. pge ocius ne iocūlea vel
scpture dispereāt **I**te ite ambo
quid statis. ego hinc ne qs fur
tū faciat. ocul^o hualo. **V**ide au
daciā mulieis **I**nūc q fem
inis credito **N**emo tā oculatus
est vt falli non possit. **I**s dum
tarat non fuit illus quē con
tū fallē nō tētauit **O**lus fortū
na q ingenio sumus felices
Motus h^o facto menelaus. **B**e
tūq; vna repēte in viculū se pā
pitāt **D**omus etrusco more al
cior fuit mltiq; qdus dscēdēdi
erāt **V**inc datū est **E**urialo spa
ciū mutadi locū qui ex monitu
lucrecie in nouas latebras se re
cepit **I**lli collectis ioculibz ato
q; scpturis qā cirōgha q que
fieriāt nō repierunt. ad icrimia
iū que latuerat **E**urialus tūc
seūt. vbiq; vti opēs facti cō
salutata lucrecia recesserāt **I**lla
abducto foribz pessulo. exi mi
Euriale. exi mi aīe inqt. **V**eni
gaudioz sūma meorū. veni fōs
delectacōnum mīcarū. scanigo
legicie fauū mellis veni dulcedo
mcorpal^o mea ia tuta sūt omīa
ia nris hmoibz lib cāpus pat;
Ia locus est āplepibz tūsus. ad
uersari osculis nostris fortuna
voluit. sed aspiciunt dii nostrū
amorem. nec tam fidos amā
tes deserere voluerunt. **V**eni ia
meas in vlnas nichil est quod
amplius vereare meum lilium
rosatūq; amulys. **Q**uid stas

Quid times. tua hic sum lucre-
cia quid cōtaris lucreciā am-
plexari. **E**urialus vix tādē fore-
midine p̄fita sese recipit con-
plexusq; mulierē. **N**ūq̄d me
m̄q̄t tātus inuasit timor. **S**ed
digna tu es cuius cā talia tollet
rēt. **N**ec istec oscula et tā dul-
ces āplūs obuemiē auipiā gra-
tis debēt. nec ego vt verū fate-
or satis emi tū bonum. **S**i post
mortē rursus viuere possem. te
q; p̄frui. emori milies vellē: si
hoc p̄cio cui possent āplexus co-
emi. **O** mea felicitas o mea bea-
tudo. **V**isū video. an ita ē. **T**e
neo te an somni s̄ illudor vāis
Tu certe hic es **E**go te habeo.
Erat lucrecia leuī vestita pal-
la. q̄ menbris absq; ruga here-
bat. nec vel pectus vel clunes
mēciebat. vt erāt artus: sic se
ostentabāt. **G**ule candor inual-
oculorū luinē tāq̄ solis iubar
Inuitus letus. facies alacris
gene veluti lilia purpureis in-
mixta ros. **R**ilus in ore suauis
atq; modestus. **P**ectus āplū
papille q̄si duo puīca poma ex
vtrōq; latere tūescebāt pruriū
q; palpitātes mouebāt. **N**ō
potuit **E**urialus vltra stimulū
cohibere s̄ oblitus timoris: mo-
destiam quoq; ab se ēpulis ag-
gressusq; feminam. **I**am m̄q̄t
fructum sumamus amoris sic
verbis ingerebat. **O**bstabat
mulier. curamq; sibi honesta

ti s̄ et fame esse dicebat nec
aliud cuius amorem q̄ verba
et oscula p̄scere. **A**d que sub-
ride ns **E**urialus. aut scitū est
m̄q̄t me huc remisserat nesci-
tū. **S**i scitū nemo est q̄ nō ce-
tera suspicet. **S**i nō nescitū
et hoc quoq; sciet nullus. **H**oc
pignus amoris est moriar p̄us
q̄ hoc careā. **A**h scelus est in-
quit lucrecia. **S**celus est refert
Eurialus. vōis nō vtī cū possis.
An ego occasione m̄ concessam
tū q̄stā tū optatā mittere. **A**c-
ceptaq; mulieris veste. pugnā-
tē feminā q̄ vicere noleb at ab
negocio vicit. **N**ec vneris h̄
sacietatē vt hamoi agnita. **T**ha-
mar p̄perit: sed maiorē fūc̄ exci-
tauit amoris. **M**eor tū disci-
minis. **E**urialus postq̄ vini cūbi-
q; paulisp̄ haussit: repugnante
lucrecia recessit. **N**ec finestre
quispiā suspicatus est. q̄ vnus
exbauit putaret.

Admirabat seipsū **E**u-
rius dum viam p̄ge-
ret. **S**i nūc se obuū
michi daret cesar. meq; agnos-
ceret q̄m illi habitus hic suspi-
cionem faceret. q̄m me rīderet
Fabula omnibus essem. et illi
iocus nunq̄ me missum face-
ret. donec sciret omnia. **D**icen-
dū sibi esset. q̄d hec rustica ves-
tis vellet. **S**ed fingere n̄ hāc s̄
aliā me dicere adijisse matronā

Vucrecia nūq̃ p̃dē q̃ me sus-
cepit suauitq̃. **D**ū sic loquit̃
Nisū Achaten. **O**linūq̃ cū
eosq̃ preit. nec p̃us abhis cog-
nitus est. q̃ domi fuit. **U**bi p̃fi-
tis laccis p̃resta q̃. sūpra: retū
pandit euetū. **D**umq̃ q̃s timor
q̃s gaudiū int̃cessit meōrū nā-
tat nūc timenti similis nē exul-
tati sit. **I**nt̃ timendy aut̃ heu
me stultū inq̃t feie meū om̃i
caput. **N**on sic me p̃t amonu-
it. dū me nullius feie fide seq̃
deb̃ docebat. **I**lle fēiam dice-
bat aīal esse in d̃mitū. infidū.
mutabile. crudele mille passi
om̃ibz deditū. **E**go pat̃ne in me
mor discipline vitā meā muli-
erale credidi. **Q**uid si me one-
ratū frumēto aliquis agnouiss̃
q̃s deditus. quenā infamia mi-
chi et meis posteris euemisset
Alienū me cesar feciss̃. tanq̃
leuem et in sanū potuiss̃ me cō-
tēpnē. **Q**uid aut̃ si me vir dū
sermīa versat latētē muemisset
Seu a est lex **J**ulia me chis. **E**x-
igit tū dolor mariti maiores pe-
nas q̃ lex vlla cōcesserit. **N**e-
cat h̃ ferro. ne cat ille cruentis
p̃teribz. **S**z putemus viz p̃p̃cis
se vite mee. **N**ū me i vīcul cōie-
ciss̃. aut infamē **C**esari tradis-
siss̃. **D**icamus: illius me ma-
nus effugere potuisse q̃a me-
mis erat. quia michi fidus en-
sis herebat lateri. At vir comi-
tatus erat et āma ex pariete p̃-

debāt captū facilia. **I**n domo lē-
gus famuloz cōdo. **C**lamores
mox inualuiss̃ et hostia fuisset
clausa. tū de me supplicū sūp-
tū fuisset. **D**eu me dementē. nē
la me prudēcia liberauit hoc dis-
cimine h̃ casus tīm. **Q**uid casus
p̃mo et p̃optū ingeniū lucte-
cie. **S**idam fēiam. o amatrix
cē sapientē. o insignē et nobis
liss̃. amorē. aut me tibi nō cre-
dā. **C**ur tuā nō seq̃r fide. **M**ille
m̃ si assint ceruices om̃es tibi
cōmittam. tu fidelis es. tu cau-
ta. tu prudens scis amare et
amātem tueri. **Q**uis tā cito ex-
cogitare potuiss̃ viā. qua q̃rētes
auteret vt tu ip̃a cogitasti. **T**u
m̃ hāc vitā suastis. eādē tibi de-
uoueo. **N**on meum est sed tu-
um quod spiro. **N**on erāt mi-
hi durum perdere p̃pter te
quod p̃ te teneo. **T**u vite mee
uis habes. tu necis imperiū.
Candidum pectus o dulcem
līguam o suaves oculos. **M**o-
gemum velox. **M**embra mar-
morea fictiq̃ plena quando e-
vōs reuissam. quando iterum
corallina labia mordebo quā-
do tremulam linguam ori meo
in murmurantem denuo senciā
Papillas ne vñq̃ illas retrac-
tabo. **P**arum est ait **A**chates
quod m̃ hac femina vidisti. q̃
propior est feminareo formo-
sior est. **N**on **C**andalie regis
Iidia formosa ṽxor formosior

fuit. q̄ ista est. **N**ō miror illū
 lū voluisse nudā ratio demon/
 strari. Ut plenius sumeret gau/
 diū. Ego q̄; infide facere si facil/
 tas esset lucretiā tibi nudā onde/
 re. **A**lib̄ aut̄ nec tibi effari q̄n/
 ta sit eius pulcritudo possem n̄.
 tū q̄ solidū q̄ plenū meū fuit
 gaudiū potes cōsiderare. **S**z cō/
 gaude meū quia maior fuit
 mea voluptas q̄ q̄at expōi. **S**ic
Eurialus cū **A**chate nec pau/
 riora seū lucretia dicebat. **E**i/
 us tū tāto mīor leticia fuit. q̄
 tacit̄ mīor. **A**lijs fide non habu/
 it ut se possit referre. **S**oh̄ p̄ v/
 reūdā totū si audebat nātare.

Pacorus interea panno/
 mus eques domo no/
 bilis qui cesarem seq̄/
 bat ardē lucretiā cepit et quia
 formosus erat redamari puta/
 bat solaq; seie pudiciā ob/
 stare sibi rebat. **I**lla sic mos/
 est nostris dū ab omēs vultu/
 blādo inueba. **A**rs est sū scep/
 tō potius. ne verus amor palā/
 fiat. **I**nsanit **P**acorus nec cō/
 solāi pōt. nisi lucretie mētē p/
 sciat. **S**olēt matrone senen/
 ses ad p̄mū lapideū sacellū
 diues. **M**arie qd̄ in bethleem nū/
 cupant sepius visitare. **H**uc lu/
 crecia duabo comitata virgini/
 bo et any qdā puiciscibat. **S**e/
 q̄ **P**acorus violā i manu ges/
 tas. **S**autatis folijs. i cuius col/
 lo eplam amatoriā subtilib̄

istriptam mēbris abscondere.
Nō mirere. **T**radit ei cicero yli/
 adē omnē ita subtilit scriptam
 sibi onsam fuisse ut testa nucis
 clauderet. **O**ffert violam lucre/
 cie seq; commendat. **P**acorus sic
 spuit donū lucretia. **I**nstat pa/
 corus magnis precib̄. **T**um a/
 nus. **S**ecipe inq̄t heri donatum
 florē. **Q**uid times vbi nullum
 est p̄culū. **P**ua res est q̄ potes
 hūc militē placare. **S**equa est
 lucretia amilē suasionē violāq;
 recepit. **P**acorus vltia p̄gressa
 violā alteri ex virginib̄ dedit
 nec diu post obuiā facti sūt duo
 studētes q̄ virgūculam ut sibi
 florē traderet non magno ne/
 gocio induerūt. **A**pertoq; vio/
 le stipite. carnē amatoriū in/
 uenerūt. **S**olebat h̄ hoīm ge/
 nus p̄ gū eē matrois n̄ris. **S**z
 postq̄ cesaris curia senas venit
 irrideri despici et odio haberi ce/
 pit. **Q**uia plus armorū strepi/
 tus q̄ l̄arū lepro n̄ras semias
 oblectabat. **H**inc gūdis luco/
 et simulas ingēs erat q̄rebāt
 q; toge vias omēs q̄b̄ possēt no/
 cere sagis. **U**t ergo viole dolus
 paruit. ad menelaum mox iur/
 eplamq; ut legat rogat. **I**lle
 mestus domū p̄git. v̄pote incre/
 pat domūq; clamorib̄ implet.
Negat se reā v̄pote seq; gestaz
 exponit et anus abducit testi/
 monium. **I**ter ad cesarem sit
 q̄rela vocat pacorus. **I**s crimē

fateare petensq; remia; nunq; se
post hac lucretia exatuz iure
iuuado confirmat. Scies tu ioue
no irasci s; arde pueris amas
tum Sterile flamas ut magis
phibitus erat. eo diligentius
sequeba? Venit hyems exclusisq;
nothis solu borea admittebat
Cadut ex celo mnes Solui? in
ludu ciuitas. iactat matrone
in vicos. iuuenes i fenestras ni
uem. Hinc nactus et occasione
Pacorus eplam altera cera in
cludit. ceramq; mne tegit et cin
git. factaq; pila in fenestra lu
cretie iacit. Quis non omnia
regi fortuna dicat? Quis no fa
uorabile eius cupit flatu? Fati
em plus valet hora benigni. q;
si te venetis comendet epistola
manti. Dicunt quidam nil esse
q; insapiente queat fortuna
Hec ergo hys sapientibus co
cedo qui sola virtute gaudent
qui et paupes et egroti et in eq
phalaris clausi vita se credut
possidere beatam. q;le nullu adhuc
vl vidi vl fuisse putarim. Cois
hoim vita fauoris fortune idig;
Hec qs vult eleuat. et qs vult
depmit. Quis pacor; pdidit n
fortuna? Nonne prudens consilij
fuit i nodis viole clausisse ta
bellas? et ne bnicio muis epla
transmisisse? Dicit aliquis
fieri caucius potuisse? q; si hoc
consiliu inuisset fortuna et cautus
h; et prudetissimus iudicatus fu

isq; S; obstas fatum pilam ex
lucretie manib; lapsam. apud
ignem duxit. Vbi solutis calore
muis liquefactaq; cera. tabel
las manifestauit quas tum ve
tule que se calefaciebant. tum
Menelaus q; aderat. p legerut
nouasq; lites exatauerunt qs
pacorus non exultatione s; fu
gavitauit. Hic rumor venit Cu
rialo. Nam vir dum gressus
et actus pacori speculatur: in
fidij; Curiali loquim facit. Ver
uq; est q; dici solet. Non fa
cile custodi quod a plurib; in
pugnat. Expectabant amas
tes post pmum concubitu scdas
nuptias. Viulius inter edes lu
cretie atq; vicini pactus erat
p quem pdibus in vtriq; pa
rietem porrectis infenestru lu
cretie haud difficilis preba
t ascensus. Sed huc ascendere
solum noctu licebat. Mene
lao petend; tus erat. ibiq; per
noctand; qui dies ab amanti
bo tanq; sacraliorum expecta
batur. Fit recessus. Mutatis
Curialus vestibus: in viulum
se recepit. Strabulum illic Me
nelaus habebat. quod Curia
lus ducente sofia ingressus est
Ibi nocte manes sub feno late
bat. Tu ecce dromo qui erat
menelai secundus famulus eqs
prepositus. impleturus prese
piar: fenum ex curiali latere sus
cipit. eratq; apius suscepurus

Ac Curialū furcā pāssus ē
schas obuias. Qui ut discris
mē agnouit. da m hanc opaz
mqt frater bonego pabulum
equis pbeo. **T**u itrea loci. vi
de an nobis cena instructa sit
Gaudēdum est dū herus al est
Melius est nob cū dñā q̄ am
illo. hec icūda est et pliberalis
ille maūdus. clamoresus. aua
tus. difficil. **N**ur q̄ nob bre e
est dū ille abest. Vides ut ven
tres nēos inq̄ castigat. nēdō
quī semper clurit ut nē fene
cruciet. nē fuit mēda lra sta
cerulei panis osuni h̄ hesternū
numida fuit m mensem. **V**ni
usq; cene filueos et anguillas
sallas m̄ altrā differt. et nuz
meata fila scitil porci ne quid
tagamus signata eludit. **M**i
ser qui p̄ hec tormenta q̄rit di
uicias. **N**ā sūlcus nīl q̄ viue
re pauprē ut lēplex m̄ orais
Quāto melius nob cū heri que
non otēta vial nos pascere et
teneris hedīs. gallinas quoq;
trudosq; ministrat. et vini co
piam melioris. **I**dro mo arā
ut q̄ uncta p̄pina sit. **I**stud
inquit dro mo curam habeo. et
mensaz p̄cuis q̄ equos frcabo
Vetū ego hodie in rus deduxi
quod sibi male succedat. **N**ū
q̄ michi verbum dixit m̄ h̄ vls
peri cū nē remisit et eques re
nūdaiq; dñe iussit nō se editu
tū hac nocte. **A**h laudo tē sōha

q̄ eadē obire cepisti d̄ m̄ ni mo
res. **E**go iam mutassem dñm.
nisi me dñia matutis retinu
iss̄ offellis. **N**ihil d̄ m̄iendū
est hac nocte. **B**ibamus vore
mus donec veniat dies. **N**en
tar tam p̄ mensem lucrabitur he
rus: quantum nos vna cena cō
sumemus. **A**udiebat hec Cur
ialus libens. tācti m̄eres hūoz
necabat. et idē sibi fieri non
dubita ret. **E**t cum dro mo abis
set. **A**surgens Curialus. **Q**u
inquit beatam noctem. **S**ōha
tuo beneficio sum habitus. q̄
me h̄c duxit. et ne pauprēm
p̄be curasti. **V**ir bonus es. me
r toq; tē amo nec tibi non grā
tus inueniar. **A**d erat hora p̄
scripta. lectus Curialus. **Q**uis
duob; p̄fectus discimib; nuz
ascēdit. ad aptā fenestrā sbitat.
Iucreciā iux̄ se culū sedentē pa
tisq; obsequijs expectantē re
xit. **I**lla ut amātz agnouit al
surgens. mēdū oplexa est. **S**i
ut blādiā. **D**ai ē cūcula. nē i
venerē t̄his velis f̄stāq; nauis
gio citheream nunc ceter. **R**h
at nunc bachus.:

Heu q̄ breues voluptā
tes sunt. q̄ longe so
litudines. vix heraz
Curialus letā hatuerat. **T**um
ecce sōhā q̄ reditū mēclai nūc
ciat gaudiumq; p̄turbat. **T**i
mens Curialus fuge studz. **I**u
creciā mēhis absconditis eluā

viro pgit. reuerſuq; ſalutat. et
o mi vir iqt q̄ bene rediſti. **N**ā
ego iā tere villica inuſcatū re/
bar. **Q**uid tu tñ tūre tam diuſ
Caue ne quid olfaciā. cur non
domi manes. **Q**uid me tu oſtrā/
tari abſencia ſtudes. **S**ē p dū
abes timeo tibi. **T**ū ne quam
ādeas formido. vt ſunt inuidi
vxoibo ſuis viri. **Q**uo metu ſi
vis me ſoluere. nūq; foris dor/
mias. **N**ec em̄ ſi te nox eſt m̄
vlla iocūda. ſed cena hic iam
poſt cubitū ibimus. **E**rat tñ
in aula vbi p̄adere familia ſo/
let. **I**bique virū detinere lucre/
cie mtebatur. donec **E**urialus
abēdi ſpacū ſuſcepit. cui ne
ceſſaria eſt morula. quedā **M**e/
nelaus aut foris cenatus erat
ſeq; in thalamum recipeſti/
nabat. **T**um lucrecia parū me
amas inquit. **C**ur nō p̄ eius do/
mū apud me cenasti. **E**go quia
tu aberas nec cōmedi hodie nō
bibi quicquam. **V**enerūt tam
villici ex roſalia neſcio quid vi/
ni portantes. optimū eſſe fere/
bant trebeanum. **E**go p̄ in eſti/
cia nil gultavi. **N**unc qñ ades
eamus ſi placet in cellariū in/
troſū. gultemus q; vinū. ſi vt
illi dixerūt tam ſuauiſſimū ſit.
Hisq; dictis laterā dextra.
virū ſiniſtra manu recepit. et in
intimū penatij deſcendit. tā
q; diu nē hūc nē illū eadū tere
brauit. ac cū viro pitauit. do

nec **E**urialū putauit abſiſſe.
Ac ita demū ad ingtos hymene
os cū viro tñſiuit. **E**urialus in
tepeſta nocte domū repecht.
Sequēti luce ſue qd ſic expe/
diebat cauere. ſue ſuſpicio ma/
la fuit muro fenestrā **M**enela/
us obſtruxit. **C**redo vt ſūt con/
ciues nū in cōiecturas acuti ſuſ/
picō nūq; plemimuiſſe. **M**ene/
laum loci cōmoditatē vtq; pa/
rū videbat vxoī. occaſionē de/
mere voluiſſe. **N**ā et ſi nihil cō/
ſcius erat illi. repatā tñ ſeiam
multis dieb; tentatā p̄ibo non
ignorabat. et aīm cognoſcebat
mulieris inſtabilem cuius tot
ſunt voluntates quot in ābori/
bo folia. **S**erius em̄ femineus
nouitatis eſt audus. **A**roq; vi/
rū amat cuius copīā habet. **S**e/
quebat ergo viā maritorū p̄e/
uulgatā. quoz opinio eſt infor/
tunū bonis excludi fortunis.
Erepta eſt huic ſuēmeoi facil/
tas. nec mittere dīs lās pmiſſa li/
bertas eſt. **N**am et cauponē. q̄
poſt edes lucrecie vinariā tab/
nā cōduperat ex q̄ ſolebat **E**u/
rialus a. ſari lucreciam. ac lās
per harundinem mittere. ſicut
Menelaus ſuaht magiſtratus
expulit. ſieſabat ſolus ocu/
lorum maitus. nūq; tantum
ſe conſalutabant amantes. **N**e/
q; iſtac amoris extrema linia/
cōmode perui poteat. **E**rat in/
gēs dolor vtrūq; cruciatuſq;

mortis similis Quia nec amoris
poterat obliuisci nec in eo perse-
uerare. **D**ū h̄ ap̄us **E**utialis
q̄d cōsiliū rapiat meditat: v̄it
in mentē lucretie monitū. q̄d h̄
bi de **P**andalo scrip̄t serat **M**e-
nelai sobrino. peitōsq; medi-
cos imitatus. quib; mos est in
periculosis egritudinib; anceps
adhibere medicamentū et vlti-
ma potius expiri q̄ morbum fū-
tura relinq̄re. **A**ggredi p̄da-
lum statuit. remediūq; suscipe
q̄d at̄ea refutat. **H**uic ego ac-
cessito. et in peritiorē domus p̄-
tem vocato. **S**ede inquit amice
rē gr̄dē tibi dicturus sū. m̄di-
gentē his q̄s in te scio fitas. di-
ligentia fide et taciturnitate volui
hec dudū tibi dixisse. h̄ nō eras
mihi adhuc plene cogniti. nē
et te nosco. et quia p̄bat fidei
es: amo et obsecro. **Q**uod si ali-
ud a te scire satis est. q̄a cōmēs
tui cōcues te laudāt tū comit̄s
mei. quib; cū amicitiam cōfla-
uisti. et q̄ sis et q̄nti pendēdus
me cētū fecere. ex quib; te cape
meam beniuolentiā didici. cū
ius te iā facio participē. **Q**uia
non minus illa es dignus: q̄
ego sū tua. **N**unc q̄d velim qm̄
inter amicos res agi. paucis
exponam. **T**u scis mortale ge-
nus q̄ vi amorem sit p̄sū seu
vicij late pat; ista calamitas.
nec cor ē h̄ modo carneū ē q̄d
amoris non aliqui sentiat sti-

mulos. **S**cis q̄a n̄ sapiētissi-
mū **S**alomonē nec samsenem
fortissi^m ista passio dimisit i-
munem. **I**ncēh̄ p̄trea pectoris
et amoris in p̄tibi ea natura ē
vt si quis p̄hibeat magis ac-
beat. **N**ulla re magis ista cura
ē pestis: q̄ dilecti copia. **F**uēt
plures tū viri tū mulieres. tam
nostra q̄ maior. **N**ēq; n̄ ero-
ria: quibus inhibicō dur. **M**a-
neis fuit cōtatio. **C**ontra vero
plerosq; nouimus. qui p̄st con-
cubitum et amplexus passim
cōcessus mox furere et huc rūt
Nihil cōsultius ē p̄st q̄ amor
ossib; adhefit: q̄ furori cōcedere
Nā q̄ adūsus tēpestatē mitis:
sepe naufragiū facit. **E**t q̄ obte-
perat p̄tē lē supat. **H**ec iō dīpi-
qa te scite meū amorē v̄lo. et
q̄d mei cū sis facturus. **T**ū q̄d
emolimētū hīc sit cōtāz. nihil
tibi tacebo q̄a iam mei cordis
altia te reputo partē. **E**go lu-
cretiā diligo. neq; hoc mi pan-
dale mea culpa est factū. h̄ res-
gētē fortūa. in cuius manu est
totus quē colimus orbis. **M**ihi
non erant ncti n̄ oēs v̄stia.
nec huius vrbis consuetudines
notam. **P**utabā ego feminas
v̄tāz q̄d cūl mēstrat in cor-
de sentire hinc deceptus sū. **E**re-
didi nanq; amatū me lucretie
fore. dū me luminib; iturba-
placabis cepiq; cōn diligē. **N**ec
ta elegātē d̄ n̄az dignā putau

qui vices non reddunt amoris
Nondū te noui vel tuū genus
amari putans amari Quis ei
tā sapiens est aut ferreus: q̄ nō
amet amatus. **S**ed postq̄ frau
des noui meq; irati: ne mens
sterilis esset amor misus sū oībo
artib; illā incēdere vt par pari
referret. **A**rdē nāq; nihil q; vrē
tū rutor erat tum anxietas ani
mi que me die noctuq; mi
rum modum cruciabat. **E**t
eram adeo introitus: vt egredi
nullo pactu valere factū est i²
vt me cōtinuātē. par sit amor
amborū. **I**lla incēsa est: ego ar
deo. alio perimus. **N**ec tēdū
p̄telāde vite videmus vllū: nisi
tu sis adiuncto. **V**ir custodit et
frater. **N**ō tā vellus aureū pui
gil draco fuabat nec abiū cōri
certerus: q̄ ista diligent reclu
dit. **N**oui ego familiā vram. scio
q̄a nobiles estis int̄ p̄mores vi
bis diuites amati. **V**itāz nūq̄
nouisse; hāc fēiāz. **S**ed q̄s est
qui possit resistē facis. **N**on ele
gi hanc sed casus dedit amādā
Sic serēs habet. tectus adhuc
amor. **S**ed nisi bñ regat: mag
nū adhuc qd̄ supi autāt malū
pariet. **P**ossem ego me fortā
cōp̄scē si hīc abirem qd̄ quāq̄
esset mihi grauissimū facere tū
vestre familie gracia. si hoc puta
te ex vsu fore. **S**ed nosco illius
furore: aut me seq̄ret. aut ma
nere coacta. manus sibi osciret

qd̄ esset domui vestre dedecus p
petuū. q̄ igit̄ te volebā te voca
bam vñ cā ē. vt obuiemus hīs
mal. **N**ec alia via nisi vt amo
ris nū aurigā te p̄teas atresq;
vt bñ dissimulatus ignis fiat
opertus. **E**go me tibi omēdo do
deu uero. obseq̄re nō furoi. ne
dū oppugnat magis incēda ē
Cura vt fil̄ ouenire possimus q̄
facto magis humiliabit ardor
tolerabiliorq; reddet. **T**ute scis
additus domus. scis qñ vir ab
est. scis quō me valeas itrodu
cē. **F**rater viri autendus ē. qui
est ad has res minimū perspicax.
lucreciamq; tāq; locū germani
tenet. magna q; cura custodit
Inūsaq; lucrecie vba. euersas
cervices. geitū sreatus tussim
risus attēte cōsiderat. **H**ūc eludē
sentēcia est. nec sū te hēi pōt. **A**s
sis ergo et qñ affuturus sit vir
me mstrue. remanētēq; fr̄z diū
te ne custos affixus lucrecie sit
neue custodes adhibeat alios.
Tibi credet. et qd̄ dii sapint.
Hanc tibi prouiciam fortasse
committet. **Q**uam si suscepas
et me iuueis. vt spero. in vado
res est. **N**otēis enim me clam
dum ceteri dormient intro mit
tere. et amorem lenire furen
tem. **E**t hīs quot emergant.
utilitates. arbitror te pro tua
prudencia palam cernere. **S**er
uabis nāq; in primis honorē
domus. amorē teges qui non

posset abs vestra infamia mani-
festari. **S**obrinaz tuā i vira te
nebis. **M**enelao vxorem custo-
dies. cui non tā obest vna nox
mihi concessa nescijs oībo: q̄ si
sciente populo. illaz p̄bideit me
se quentē. **S**enatori romano se-
cuta est. **I**ppia ludū ad pharon
formosaz memia lagi. **Q**uid si
me domi nobilē at; potētē seq̄
statuat. **Q**uod de decus v̄ri gilis
qui ip̄i risus que nedū v̄ra sed
tocius vrbis infamia. **D**iceret
forsan aliq̄s. **O**bsumēda p̄cius
ferro aut exāguenda v̄neus ē
mulier q̄ id agat. **S**ed v̄ illi
qui se humano sāguine pollūt
et maiorē scelē vindicat minus.
Non augenda sunt mala sed
minuenda. **N**os hoc scimus
ex duobz bonis melius eligen-
dum. aut ex malo et bono qd
sit bonum sed ex malis duobus
qd minus oblit. **D**imnis via
p̄cūli plena est. sed hec quam
mōstro minus habet dīscm̄is
p̄ quam ne dum sanguinē tuo
cōsules. sed mihi q̄ p̄deris. qui
pene infamo. dum mei cā video
lucreciam cruciari. **C**ui potius
odio esse velle; q̄ te rogare. **S**ed
hic sumus eo deducta res est.
et nisi tuis artibz. tua quā inge-
nio at; sollicitudinē nauis regat
nulla salutis spes maneat. **I**u-
ua igit et illaz et me tuāq; do-
mū abs nota cōserua. **N**ec me
putēs ingtū. **S**cis apud celsū

quāti sim q̄cqd p̄cietū. impetratū
tibi efficiat. **E**t hoc ante omnia
tibi pollicior de q; fidē. **P**alati-
num te **C**omitē futurū oēm
q; tuam p̄steitatē hoc titulo ga-
uisurū. **E**go tibi lucreciaz meq;
et nostrū amorem et famam no-
stra et tui generis decus cōmit-
to. tueq; mando fidē. **T**u arbi-
ter es omnia hec in te sita sunt.
Vide quid agas. et seruare po-
tes ita et perdere.

Subrūt hīs auditis. **P**a-
dalu. factaq; mōzula: no-
tā hec **C**uriale dixit. **E**t v̄iaz
non accidissent. s; eū in locū fi-
cut abs te dictum est res ēdijē
vt necesse sit me qd iubes effi-
cere nisi et nostrū genus affici
cōtumelijs et scandalū ingens
cupiā exoriri. **A**rdet mulier sic
dixit. et impetēs sui est. nisi oc-
curre ferro se fodiet aut exfene-
stris se dabit p̄cipitē. nec v̄ite-
iam sibi nec honois ē cura. **I**pa
mihi suū ardē te patefecit. hēsti-
ti icēptū. lem̄re flāmā studiū
m̄hil p̄fecit. oīa p̄ter te parūsa-
cit. **N**ihil nisi te quat. **T**u illi
semp in mente sedes. te p̄tit. te
desiderat. te solum cogitat. **S**e-
pe me vocans. **A**udi precor.
Curiale dixit. **S**ic mulier ex
amore mutata est vt non eadē
videatur. **H**eu pietas. heu dolor.
Nulla in vrbe tota vel castior
vel prudencior **L**ucrecia fuit.

Mira res si tñ iuris natura de
dit amorē in mentes huānas
Medēdy ē huic egritudini **N**ec
alia cura est nisi qm tu mōstraf
ti **A**ccigā me huic opi teqz dū
tēpus erit cōmonefaciā. **N**ec
ex te grāz qro. qā non est offi
ciū boī vici. cū his nihil pme
reat grāz p scē. **E**go vt vitē in
famā nrē iminētē familie hoc
ago **Q**d si tibi oducit. n ptea
sū pmiandus. **A**t em **E**uria
lus inqt. **E**go vel sic tibi grāz
habeo et creati te comitē vt dic
tū est faciam. **T**u mō dignitas
te istam in spernas. **N**ō spē
no inqt **P**andalus. s ne hinc
pfecta sit volo. **S**i ventura est
libere veniat. n ego cōdicōnale
facio. **S**i potuiss hoc te nescien
te fieri mea vt opa apud lucre
ciā esses. libencius id egissem
Vale **E**t tu vale. retulit **E**uria
lus **P**ostqz aīm reddidisti. fac
finge inueni. effice vt simul ti
mus. **L**audabis inqt **P**anda
lus letusqz abiit qz tanti vici
grāz inueniss. tū qz se comitem
fore iam sperabat cuius digni
tatis tātō eāt auuidior. qnto se
minus cupē demonstrabat. **S**ūt
em homines quidā vt mulier
res. q cū maxime nolle dicunt
tū maxie volunt **H**ic lenocini
mēcedē sortatus est **C**omitatū
et auream bullam sue nobilita
tis posteritas demonstrabit **I**n
nobilitate multi sūt gōus mi

Mariane. **E**t sane si cuiuslibet
origine grās hant mea senten
cia fert. aut nullas nobilitates
inuenies. aut admodū paucas
q sceleatū non habuerit cētū
Cū ei hos dici nobiles videā
mus qui diuicijs habundāt di
uicie vero raro vtutis sūt comi
tes. quis non videt cētū nobis
litatis esse degenerē **H**unc vlu
te ditauerūt illum spolia. pro
dicōes aliū. **H**ic veni. si ijs dita
tus est ille adullacōb. **H**uic ad
ulteria locū phent. nōnull mē
dacia p sūt **Q**uidā faciūt ex
iuge questū quidā ex gnatis.
Plecosqz homicidia iuuat. fia
rus rarus est qui iuste diuici
as congregat. **N**emo saltem
āpiū facit. n q omēs merāt her
bas **C**ōgregiāt hoīes diuicias
multas. nec vnde veniāt s q
multe veniāt querūt **O**ibz hic
vlus placet **V**nde habeas qrit
nemo. s oportet habē **P**ostqz
vero plena est archa. tū nobi
litas poscit q hic qritā nīl est ali
ud q pmiū iniquitatis **M**aiore
res mei nobiles habitū sūt sed
nolo michi blandiri. non pu
to meliores fuisse proavos me
os alijs quos sola epulsat an
tiquitas. quia non sunt in me
moriam. eorum vicia **M**ea sentē
cia nemo nobilis est. nisi vtutis
amator **N**on miror aureas
vestes. equos. canes ordinē
famulorū. lautas mensas mē

moreas edes villas p̄dia p̄f-
cinas iurisdiccōes filuas Nā
et hec omnia stultus assequi
p̄t. quē si quis nobilem dixerit
ip̄e fiet stultus. Pandalus nē
lenocinio nobilitatus est

Non multis post diebo-
rū int̄ Menelai rusti-
cos r̄ratū est. et occisi
nōnulli q̄ plus bibeāt. opusq;
fuit ad res cōponendas. Mene-
laō p̄ficisci. Tum lucrecia. mi-
rū inquit ḡuis es homo debi-
lisq;. equi tū ḡuit mcedūt. q̄n
gradariū aliquē recipere omoda-
tū. Cūq; ille p̄conctāretur vbi
nā esset aliq̄s: optimū inquit
Pandalus nisi fallor. Eurialus
habet et tibi libens cōce-
dit. si me vis petere. P̄te m̄q;
Menelaus. Rogatus Eurialus
mor̄ equū iussit adduci. id
q; sui gaudij signum ēcepit se-
dūq; tacite dixit. Tu meū equū
ascendes. Menelaus. ego tuam
v̄p̄orē equitabo. Cōuentū eāt
vt noctis ad hōrā quintā in vi-
co Eurialus esset. speraretq; be-
ne si cāratē Pandalum audir-
et. Abierat menelaus. iāq; ce-
lum noctis obdupefāt tenebre
mulier incubili tempus mane-
bat. Eurialus aū fores eāt. fig-
nūq; morabat. Nec cātum au-
diebat nec sc̄reatū. iam p̄tere-
rat hōrā q̄ vt abieret Eurialus
suadebat. Achates. delusūq; di-
cebat. Durū eāt amātū recedē

et nunc vnā nē aliam cām ma-
nendi querebat. Non canebat
Pandalus q̄a Menelai fr̄at
domi manserat. et omnes adi-
tus scrutabat ne quid insidia-
rū fieret nocteq; trahebat m̄-
sommnem. Cui pandalus. Nū-
q̄ ne hac nocte cubitū ibimus.
Iam nōx mediū poli t̄ascēdit
axem. et me ḡuis occupat som-
nus. Miror te cū iuuenis sis.
senis h̄rē natūq;. quibus ficti-
tas somnū auferit. nūq̄ dormi-
ūt nisi paululū. p̄pe diem dum
currus voluit septētonalis cū
iā tēpus est surgendi. Eamus
tū tād̄ dormitū. Quid sibi hec
volunt vigilie. Eamus inquit
Agamēnō si tibi sic videt̄. ātra-
tū inspiciende sūt fores. an sa-
tis firmate sunt ne f̄ribus pa-
trāt veniēsq; ad hostiū nē vnā
nē alia; seā amouit et pessalū
addidit. Erat illic ingēs ferrū
quod vix duo poterant eleua-
re quo nūq̄ hostiū claudebat.
Quod postq̄ Agmēnen amo-
uere non potuit iuua me inquit
pādale. amnoueamus ferrum
hoc hostio. tum dormitū ibi-
mus. Audiebat hos sermo-
nes Eurialus et actum est. ta-
citus ait si hoc ferramentū ad-
iūgitur. Tū pandalus. Quid
tu paras Agamēnō. tāq̄ domus
obsidēda sit firmare hostiū pa-
ras. An tuti sumus incūitate.
libetas h̄ est q̄ oībo eadem

cū hostes procul sunt • quū
bus cum bella gerimus floren-
tini. Si fures times sat clausū
est. Si hostes nichil est quod
in hac domo te possit tueri. Ego
hac nocte non subito onus • q̃a
scapulas doleo et infra sum frac-
tus • nec gestandis oneribus
sum ydoneus aut tūte leua aut
sine Vah satis est inquit Aga-
mennon dormitūq; cessit. Tum
Eurialus manebo hic adhuc
horam ait • si forte aliquis ad-
aperiat. Tēdebat Achātē more
tacitūq; maledicebat Eurialo
qui se tam diu ētineret isomnē.
Nec diu mansū est cū primū
lax visa est lucretia • parū q̃d lu-
mis seā ferens • ṽsus quam per-
gens Eurialus. Salue mi aīe
lucretia dixit. At illa exerti-
ta fugē p̃mū voluit. Exinde reco-
grās q̃s tu es vir ait. Eurialus
tuus inq̃t Eurialus. Aperi mea
voluptas iam mediā noctem te
hic op̃ior. Agnouit lucretia vo-
cem sed q̃a simulacōz timebat
non praus ausa est apire • q̃ se-
creta inter se tantū nota p̃cepit.
Post hec magno labore seras
reinouit. Sed q̃a plurima fer-
ramenta fores retinebāt • q̃ ma-
nus feminea ferre non poterat
ad semipedis dūtaxat amplitū-
dinem hostiū patuit. Nec hoc
ait Eurialus obstabit extenu-
ansq; suū corpus p̃ depectum la-
tus intro se comiecit. Mulierēq;

mediam amplexatus est. Acha-
tus foris in exarbijs māsit. Tū
lucretia siue timore nimio siue
gaudio exanimata inter Euria-
li deficiēs brachia pallida scā ē
et amisso verbo ac oculis clau-
sis per omnia simul mortue vi-
debat nisi q̃ adhuc calor pul-
sūq; manebāt. Exterritus Eu-
rialus subito casu q̃d ageret ne-
sciebat. Deūq; si ab eo inquit
mortis sū reus qui seīa; in tāto
discrimine deseruerim. Sin ma-
neo • interueniat. Agamennon
aut alius ex familia • ego peri-
erim. Deu amor īfelix qui plus
fellis q̃ mellis habes. Non tam
absinthium est amarum q̃ tu.
Quot me iam discriminib; ob-
iecisti • quot mortib; meum ca-
put deuouisti. Hoc nunc resta-
bat vt meis brachijs feminam
exanimares. Cur me nō potius
intēmisti. Cur me leonib; non
obiecisti. Deu q̃ optabilius
erat in huius me potius gremio
q̃ istam in meo syu defecisse.
Vicit amor virum abiectaq;
p̃pria cura salutis cum seīa mā-
sit eleuansq; alcius mutam cor-
pus atq; deosculans madidus
lacrims. Deu lucretia inquit
Vbi nā gēciū es. Vbi aures tue
aut non ēspōdes • aut nō audis.
Aperi oculos obsecro meq; ēspi-
ce. Arde m̃ vt soles. Tuus hic
Eurialus assum tuus te amplex-
tū Eurialus. Cur me cōibahās

Mi cor abisti an dermis? Uti
 te quam? Cur si mori volebas
 non me monuisti ut occidisses
 vna. Nisi me audis. en iam la
 tus meū aperiet gladius et am
 bos habebit exitus vnus. Ah vi
 ta mea suauū meū delicia mee
 spes vnica. integra q̄es. sic me
 te lucretia p̄do. Attolle oculos.
 eleua caput. nondū mortua es
 Video adhuc tales adhuc sp̄i
 tas. Cur m̄ non loq̄us? Sic me
 recipis. ad hec me gaudia vo
 cas. hāc m̄ das noctē. Assurge
 oro req̄es mea. respice tuū Eu
 rialum. Assum tuus Eurialus
 Ac sic factus lacrimarū flumē sup
 fronte et mulieris t̄p̄era phut
 Quibz tanq̄ talis aq̄s excitata
 mulier q̄si de ḡui sompno sur
 rept. amantēq; vidēs. Deu me
 inquit Euriale. vbi mā fui. Cur
 non me potius obire fuisti. be
 ata iam moriebar in tuis mani
 bus v̄tinam sic excederem. an
 tēp̄ tu hac v̄te discederes.

Quā h̄c mūicē factur in
 thalamū p̄gūt. Vbi ta
 lem noctē habuerunt
 qualē credimus int̄ duos amā
 tes fuisse p̄stq̄ nauibus altis
 raptā Helenam paris abduxit
 Tanq; dulcis nox ista fuit vt
 ambo negare tā hū iūt martē;
 veneremq; fuisse. Tu meus es
 Gamindēs tu meus Hypolitus
 Diamedesq; meus dicebat lu
 crecia. Tu m̄ polixana Euria

lus efferebat. Emilia. Tu re
 tuus ip̄a. Et nūc os. nūc genas
 nē oculos omēdabat. Eleuata
 q; nōnunq̄ lodice secreta que
 non viderat an̄ hac cōtemplabat
 et plus dicebat muenio q̄ pu
 tata. Talē lauante vidit. Arhe
 on in fonte dianā. Quid h̄is
 mēbris formchus. q̄d cādidū
 us? Jā redemi picula. Quid est
 q̄d p̄pter te non debeat sustine
 ri. Pectus decore. o papille p̄
 mitide. Vos ne t̄ago. vos ne ha
 beo vos ne meas incidistis ma
 nus. D teretes artus o redulēs
 corpus te ne ego possideo. Nē
 mori satius est q̄n hoc gaudiū
 est recēs. ne q̄ intueniat calai
 tas. Aie mi teneo te an somp̄io
 Vera ne ista voluptas est an ex
 tra mētem p̄fitus sic reor. Nō
 somp̄io. c̄te v̄ra res agit. D
 suauia bafia. o dulces amplex
 us. D melliflūi morsus. Nemo
 me felicius v̄uit. nemo beac̄i
 us. S; heu q̄ veloces hore. In
 uida nox cur fugis. Mane ap
 pollo mane apud inferos diu.
 Cur equos tam cito in iugum
 trahis. plus graminis edāt da
 michi noctem vt Alemene de
 disti. Cur tu tam repente Titos
 in qui cubile relinquis aurora.
 Si tam illi grata esses q̄ michi
 lucretia. Naut tam mane sur
 gere te p̄mittēt. Nūq̄ m̄ nox
 visa est hac breuioz q̄uis apud
 Britānos dachosq; fuerim.

Sic curialus nec minora bice
bat lucretia. Nec osculū nec
vbuū recompensatū pterijt. stūge
bat hī stūgebat illa nē post v
nerē lapsi iacebāt. s. vt Anthe
us ex tra validior ēstūgebat sic
post bellū alacriores isti robu
tioresq; fiebāt. Nocte pacta cū
cūnes suos ex oceano tolleret
aurora discessū est. Nē post mē
tos dies redeūdi copia fuit cres
centibus dieb; custodijs. s. omia
supauit amor. viāq; tandē due
niendi ēperit. qua se vñ aman
tes sūt. Interea cesar q̄ iam
Eugenio reconciliatus erat. Ro
mā petē destinauit. Sentit hoc
lucretia. qd̄ em̄ nō sentit amor
aut q̄s fallē possit amāte. Sic
igit ucretia scripsit Curialo.

Si posset animus meus
ināci tibi. iā succensere
q̄ abitu te dissimulas
ti. S; amat te q̄ me magis spi
ritus meus nullaq; pōt ex caus
la adūsus te moueri. Deu mi
cor qd̄ est q̄ m̄ cesarē nō dixi
ēcessu. Ille itineri se parat nē
tu hic maneb; scio. Quid obse
cro de me fiet. Quid agā mise
ra. vbi requiescā si me elinqs nō
vno biouū. Per ergo has lit
teras meis lacrimis madidas
perq; tuam dextera et data fide
n de te quicq; merui. aut fuit
tibi quicq; dulce meū. miserē
infelicitis amantis. Non peto vt

maneas s; vt tollas te meū in
Fingā me vspere bethleem pa
tere velle vnicūq; recipiat. anū
Assit illic duo tres v fauli ex
tuis me raptant. Nichil negot
cij est volentē eripe. Nē tibi de
decori puta. Nā filius pami cō
iugē sibi raptū parauit. Nō in
iucaberis viro meo. is em̄ om
nino me p̄ditus est. Namq;
n me abducas. mors illi me au
fert. S; nol tu esse crudel me
q; moriūā relinqre q̄ te plus
semp q̄ me feci. Ad hec Euri
alus in hunc modū rescripsit.
Celauit te vsq; nūc mea lucret
cia ne te nimū afflictares an
teq̄ tēpus esset. Scio mores tu
os. noui quia te nimis cruci
as. Nec cesar sic recedit vt nō
sit euerstus. Ex vrbe postq̄ re
uenerimus. hac iter est nobis
in patriam q̄ si cesar aliam vi
am fecerit me certe si vixero re
ducē videbis. negēt michi pa
triam superi. erabūdoq; simi
lem me eddant. Vixi nisi huc
tuerat. sielpia ergo mi aīe sus
ineq; vices. Noli te macerare
quā vīue pecius leta. Quod di
cis de taptu. esset michi q̄i grat
tissimum tum iocundissimum.
nec maior michi voluptas p̄st
ari posset q̄ te semper meū.
habere ac meo ex arbitrio por
ti s; consulend; est magis hono
ri tuo q̄ mee cupiditati. Erigit
māq; fides tua q̄ me optera es

tibi ut filiū fidele p̄beas et qđ
in te sit tuaz. Tu te scis p̄nobi
lein eē et in clara fālia nuptā
Nomē habes tū pulcerime tu
pudiciſſime mulicis nec aput
yalos ſolū tua fama claudicet
et teutonēs et panonij et bohe
mi et oīs ſeptētrioīs ppli tuū
nomē agnoſcūt qđ ſi te rapiaz
mitto dedecus meū qđ tui cauſa
floccifacerē qua ignominia tu
os afficēs nēcarios. Quibz do
loribz mētem pūgeres. Quid ſ
te dicēt. Quis rumor epiret in
or'em. Ecce lucreciā qđ brute cō
iuge caſtior. penolpēq; melior
dicebat. iam mechū ſeq̄tur in
memor parentū et patrie. Non
lucrecia. ſ; Ippia eſt vel Jafonē
ſecuta medea. Deu me. quāuis
meror qđ de te talia dici ſenti
rem. Amor nē clam eſt. nemo te
non laudat ſi apia ēbare oīa
nec vnq; tam laudata fuiſti. qđ
tūc vituperaretis. S; mitramus
famā q̄cquid nos amore nēo p
frui non valeremus. Ego ceſar
ri ſuio. is me virū fecit. potē
te diuītē. Nec ab eo recedē poſ
ſū ſine mei ſtātus ruīa qđ ſi eū
deſererē. non quīre te dēcēt ha
bere. Si curiā ſeq̄rer nulla q̄es
eēt. Omī die caſtra mouemus
nuſq; ceſari tāta mora fuit. q̄u
ta nē ſanis. Idq; belli nēcitas fa
cit qđ ſi te circūducēm et quaſi
pullicā ſeīam in caſtris habere
vide qđ eſſet in et tibi decorum

Vis ex iſtibus obſecro te mi lu
crecia mentē ut iſtā epuas ho
noriq; ōſulas. Nec furorī ma
gis qđ tibi blādiaris. Alius for
taſſ; amator aliter ſuaderet et
vltro te fugē p̄caretur. ut te qđ
diu poſſet abuteret. Nichil fu
turi p̄ūdus dū p̄nti ſatiſface
ret egitudinē. Sed hijs non
eſſet amator verus qui libidi
ni magis qđ fame ōſulēt. Ego
mea lucrecia qđ frugi eſt mo
neo. Mane hic te rogo nē me
dubita rediturū; q̄cquid apud
etruſcos agendū ceſari in omi
ti curabo daboq; opā; ut te frui
abs tuo incomodo poſſim. Vale
viue ama. nec meū qđ tuus eſt
ignē putato minorē aut me nō
inuitiſſimū hinc abſcedere. Ite
tum vale mea ſuauias et ami
me cūbus mee.

A Equieuit hijs mulier et
imperata factuſa reſp̄ſit
Paucis poſt diebz Cu
riulus cū ceſare roma; prexit
Nec diu moratus illic. febrizo
eſt incenſus. Infelix penitus qđ
cū arderet amore. febrimq;
cepit ignibus eſtuare cum ia;
vires amor extenuaſſet adiec
tiſ morbi doloribus pa; ſupat
vitē tenebat q; ſpūs medicorū
remedijs potius qđ maēbat. Ce
ſar dietim ad eum veniebat et
quaſi filium ſolabat omneſq;
cuias apollis adhibē iubebat
S; nulla fuit valēciō medela

q̄ lucretie scriptum quo viuen-
tem illam et sospitem cognouit
que res aliquantisp̄ morbum
minuit. **E**urialumq; surges-
se in pedes fecit qui et coronaci-
oni cesaris interfuit ac ibi mi-
liciam suscepit et aureum calcar.
Post hac cum cesar periculum
petere in rome mansit nondū ex-
integro sanus exinde senas ve-
nit quous ad huc debilis extenu-
atusq; facie. h̄ inuicti potuit nō
alloq; lucretia. **E**p̄le plures utū
q; misce sunt fursusq; de fuga
tractatū est. **T**riduo illic mansit
Eurialus demū cū sibi abitus
om̄s videret ereptos. necessum
eius amātū enūciauit. **N**unq̄
tata dulcedo in cōsando fuit q̄n-
ta in recedendo mesticia. **E**rat in
fenestra lucretia p̄ viciniam
Eurialus equitabat. **H**umidos
oculos alter alter icebat. fle-
bat vnus flebat alter ambo do-
lorib; vgebāt ut q̄ suis ex se-
dib; cor euelli dolentē sciebāt.
Si q̄s mobilitatē q̄ntus sit dolor
ignorat: duorum amātū si pacōz
cōfideret. quous maior hic an-
xietas inest cruciatu ingencior
de h̄ animus ī morte. q̄a corpus
relinquit amatum corpus ab-
sente spū nō dolet nec sentit.
At cū duo inuicē conglutinati
sunt amicitia penosior est se-
pacō. q̄nto sensibilibior est vter-
q; dilectus. **E**t hic sane non
erant ipsius duo sed quemad-

modū putat **A**ristophanes viri
us aīe duo corpora facta erant.
Itaq; non recedebat animus
ab animo sed vnus amor sc̄i
debatur in duos. tum cor ing-
tes diuidebat mētis ps̄ ibat et
ps̄ emebat et oēs inuicē sensus
digregabantur. **E**t a se ipsis
diuicere debeāt. **N**on manet
in amācū faciebus sanguinis
gutta nisi lacrimae fuissent et ge-
mitus similium mōtibus videbāt.
Quis scribē. q̄s referre. q̄s cogi-
tare possit illarū mētū molesti-
as nisi qui aliquādo insaniūt
Iaudomia recedēte. **P**rothese
lao et ad sacras plij pugnas cū
terre panguis cecidit. **E**adē post
q̄ viri mortem agnouit. **V**iuere
re amplius minime potuit. **D**ido
phenissa post fatalem enee ecē-
sū seipsam iteremuit. **N**ec p̄cia
post **B**ruce necesse voluit sup̄esse.
Nec nostra postq̄. **E**urialus ex
visu recessit in tertiam collapsa
p̄ familias recepta est. **C**ubiliq;
data donec esumeret spiritū. **U**t
vero ad se rediit. vestes aureas
purpureasq; et omnem leticie
ornatum reclinuit pullisq; tunicis
vsa. nunq̄ posthac cantare
audita est. nunq̄ visa ridere. nul-
lis facetiis nullo gaudio. nul-
lisq; vnq̄ iocis mleticiam potu-
it reuocari. **Q**uo in statu dum
aliquādiu per seuerat: egreditur
domū icidit. **E**t q̄a cor suū aberat
nullaq; mētī sola dāri poterat

Int' multum plectat's trachia
mentis ac collacinantis & frustra
solatoris vobis vultis indige
nantem animam exalauit. **C**ucia
lus postquam ex oculis nunquam se amplius
visurus abiit nulli mentis eundem
locutus. sola in mente lucretia
gerebat. et an unquam reuertere pos
set mediabatur. Venitque tandem
ad caesarem perusum marcentem quem
deinde feratiam & martiam triden
tum. ostanciam & et basileam se
cutus est ad demum in hungaria
atque bohemia. Sed ut ipse cesa
rem. hic cum lucretia sequebatur
in sompnis uulgaque noctes sibi
quicquam permittebat. Quam ut obis
se verus amator agnouit. mag
no dolore pinotus lugebre vel
tem recepit nec solacionem ad
misiit nisi postquam cesar ex ducali
sanguine virginem sibi tu formos
sam tu castissimam atque pruden
tem mentem uero inquit. **V**obis
amoris exitum. Mariane mi amantissime
non fieri neque felicias. quem
qui legent paulum ex alijs facio
ant quod sibi ex usu sciet. **N**ec a
matoriū bibere paulum studeat
quod longe plus aloes habet quam
mellis. **V**ale. Ex Vienna quoniam
to nonas. **I**ulias. **M**illeesimoque
ducentesimoquodagesimoque.

47. Explicuit opusculum Enee
Silij de duobus amantibus

47. Epistola Enee filij poet
ae laureati. Siue. **D**ij. **P**a
pe. secundi de amoris reme
dio incipit.

Eneas. **S**iluius tibi
Ipolyte mediolanensi.
Salute plurimam dicit
Querebaris meum nocte prete
rita quod amoris opam daret nec
debilitatum ac vinctum animus
soluere posses. **D**ixisti te nec vir
ginem nec nuptam nec viduam
amare sed mulierem quamuis pulch
ram meretricem tamen quibus li
bet viri precij causa sese subster
nentem. **I**d tibi molestum esse
aiebas. libentque amorem hunc
velle te postergare. **S**ed viam
modumque nescire quo fieri lib
et amore vacuus posses. **N**am
et si plures sacerdotum consulu
eris. neminem tamen remedia
que tibi videntur efficacia. **A**ptu
lisse dicebas. **G**ogas igitur me
magisque precibus efflagitasti
egritudini meae ut aliquam affe
rem medelam. **A**c iter ostende
rem tibi quo posses ardentes a
moris flammam effugere. **V**a
rebo desiderio tuo salubriaque pre
bebo tibi remedia. si ea amplecti
volueris. nec vellet medici cul
pam michi ascribi. **S**i tu obe
dientis egroti personam suscep
ris. quousque arbitror quos consu
luisti lactores satis tibi fecisse
si precepta tenuisses. quod illi dederunt